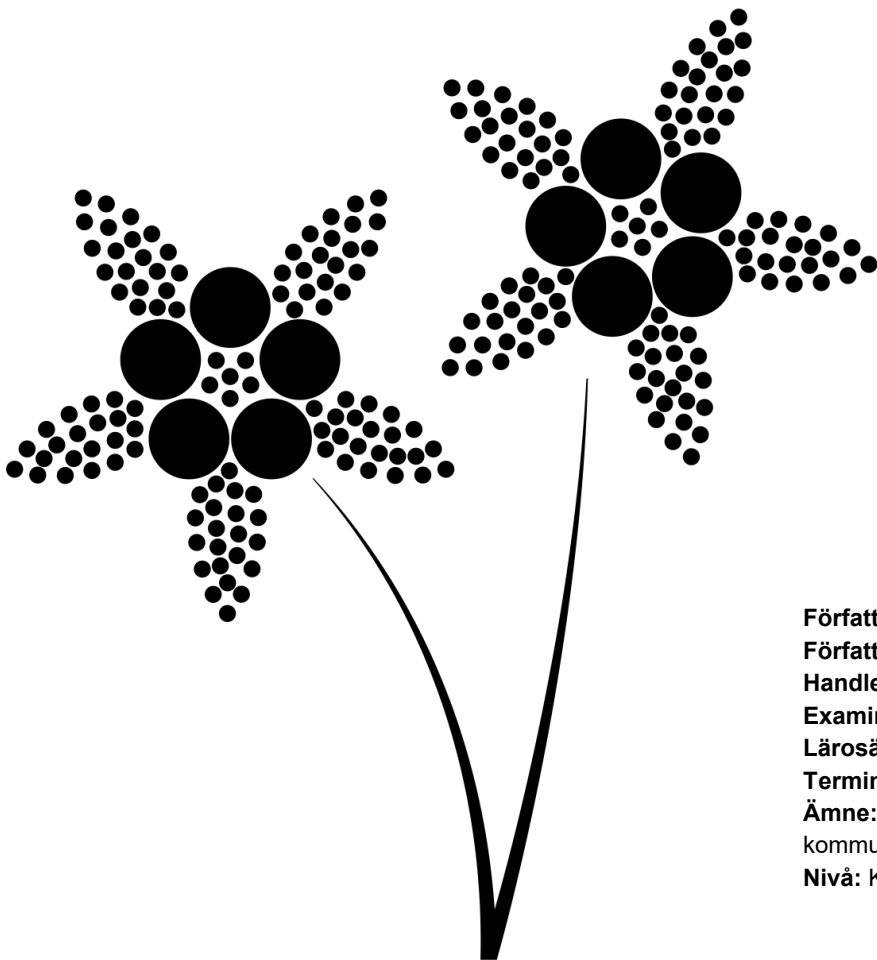

När underhållning möter journalistik

En kvalitativ studie om dramaturgi, journalistik och etik i
svensk true crime

Författare: Ellen Malmsten

Författare: Clara Gürtler

Handledare: Fredrik Hertzman

Examinator: Signe Kjaer Jensen

Lärosäte: Linnéuniversitetet

Termin: HT25

Ämne: Medie- och
kommunikationsvetenskap

Nivå: Kandidat

Engelsk titel

When Entertainment Meets Journalism - A Qualitative Study of Dramaturgy, Journalism, and Ethics in Swedish True Crime

Abstract

True crime has become a prominent and popular genre within contemporary media, particularly through podcasts, documentaries and streaming platforms. By combining factual reporting with dramatic storytelling, the genre occupies a complex position between journalism and entertainment. This dual character raises ethical concerns, especially regarding responsibility, representation of real individuals and the potential consequences of public storytelling. Against this background, this study examines how Swedish true crime productions navigate the boundary between journalistic ideals and entertainment logic, with a particular focus on ethical considerations.

The study adopts a qualitative research design and is grounded in normative media theory and social responsibility theory. Empirical material consists of semi-structured interviews with Swedish journalists and producers working within the true crime genre, as well as qualitative survey responses from members of the audience. This combined producer–audience perspective enables an analysis of how ethical reasoning, dramaturgical choices, and perceptions of responsibility interact in both the production and reception of true crime content.

The findings show that ethical responsibility is understood by producers as a practical and situational process rather than a fixed set of rules. Interviewees emphasize the importance of showing restraint toward crime victims and their relatives, particularly in decisions concerning identification, visual representation and narrative focus. Dramaturgy is described as a necessary tool for creating engagement and coherence, but it is largely framed as acceptable only when used within journalistic boundaries and without exploiting human suffering. Rather than being perceived as opposites, journalism and dramaturgy are negotiated in relation to each other through ethical judgement.

Audience responses largely align with these professional ideals. While respondents value suspense and engagement, they also express clear expectations regarding credibility, accuracy, and ethical restraint. The results indicate that audiences do not demand the absence of dramaturgy, but rather a balance where entertainment does not undermine journalistic integrity or cause harm.

Overall, the study concludes that the boundary between journalism and entertainment in Swedish true crime is not fixed but continuously negotiated through ethical considerations. Ethical responsibility functions as a key mechanism through which this boundary is drawn and maintained in practice.

Nyckelord

True crime; media ethics; journalism; dramaturgy, social responsibility; audience perspectives

True crime; medieetik; journalistik; dramaturgi; social ansvarsteori; publikperspektiv

Tack

Vi vill rikta ett varmt tack till samtliga personer som deltagit i studien och bidragit med sina erfarenheter och perspektiv. Ert medverkande har varit en förutsättning för genomförandet av studien och haft stor betydelse för dess innehåll.

Ellen Malmsten och Clara Görtler

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte och forskningsfrågor	2
1.2.1 Avgränsningar	3
2 Tidigare forskning	4
2.1 Etiska spänningar mellan sanning, ansvar och dramatik.....	4
2.2 Ansvar gentemot offer, anhöriga och medverkande.....	4
2.3 Publikens engagemang och medskapande	5
2.4 Mediesystem, reglering och institutionella villkor.....	5
2.5 Formatets betydelse.....	6
2.6 Forskningslucka.....	6
3 Teori	7
3.1 Normativ teori	7
3.2 Sociala ansvarsteorin.....	8
3.3 Teorirelevans	9
4 Metod och material	11
4.1 Kvalitativ metod	11
4.2 Forskningsdesign.....	11
4.2.1 Operationalisering.....	12
4.3 Insamling av empiri.....	13
4.4 Intervju- och enkätguide.....	13
4.5 Urval.....	14
4.6 Analysmetod.....	15
4.7 Validitet och reliabilitet	16
4.7.1 Tillförlitlighet	16
4.7.2 Överförbarhet	16
4.7.3 Pålitlighet	17
4.7.4 Bekräftelsebarhet	17
4.8 Forskningsetik	17
4.8.1 AI-användning i uppsatsen.....	19
4.9 Metodkritik & metodologiska begränsningar.....	19
4.9.1 Risk för social önskvärdhet.....	19
4.9.2 Forskarens förförståelse	20
4.9.3 Generaliserbarhet	20
4.9.4 Tematisk analys, risk för subjektivitet	20
4.9.5 Tidsramar och praktiska begränsningar	20
4.9.6 Pilotstudie.....	21
5 Resultat och analys	22
5.1 Tema 1: Etiskt ansvar och hänsyn till brottsoffer och anhöriga	22
5.1.1 Analys	24
5.1.2 Koppling till forskningsfråga	25
5.2 Tema 2: Balansen mellan journalistik och dramaturgi	25
5.2.1 Analys	26
5.2.2 Koppling till forskningsfråga	27
5.3 Tema 3: Publiken som medskapare och etisk påverkansfaktor	27
5.3.1 Analys	28
5.3.2 Koppling till forskningsfrågorna.....	29
5.4 Sammanfattande analys.....	30

6	Diskussion	31
6.1	Etiskt ansvar som en praktisk och situationsbunden process	31
6.2	Journalistiska ideal i mötet med berättandets krav.....	31
6.3	Publikens roll och förändrade villkor för ansvar.....	32
6.4	Teoretiska reflektioner och studiens bidrag.....	33
6.5	Konsekvenser för journalistisk praktik.....	33
6.6	Begränsningar och vidare forskning.....	34
6.7	Avslutande reflektion.....	34
7	Referenser	35

Bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide

Bilaga 2 Enkätguide

Bilaga 3 Informationsbrev

Bilaga 4 Samtyckesblankett

1 Inledning

True crime är en mediegenre som skildrar verkliga brott och brottsutredningar inom exempelvis podcasts, dokumentärfilm och litteratur (Nationalencyklopedin, 2025). Genren bygger på journalistiska ideal om faktabaserad och trovärdig rapportering, men är samtidigt beroende av dramaturgiska grepp för att skapa spänning och engagemang. Detta placerar true crime i en problematisk position mellan journalistikens ansvarsideal och underhållningens logik.

När brott berättas i ett dramatiserat format uppstår etiska spänningar, eftersom publicering kan få konsekvenser för brott, anhöriga och andra berörda. Enligt de pressetiska reglerna ska medier visa särskild hänsyn vid rapportering om brott och undvika publicering som kan orsaka onödigt skada (Medieombudsmannen, 2025). Journalister och producenter förväntas väga publikens intresse mot kravet på ansvar och återhållsamhet. Publicitetsreglerna betonar att ett starkt publikintresse inte i sig motiverar publicering om den riskerar att kränka enskilda individer (Journalistförbundet, 2025). Samtidigt visar medielandskapet att publikens uppmärksamhet ofta dras till starka och känslomässiga berättelser. Frågan blir därmed hur journalistisk trovärdighet kan upprätthållas när spänning och berättarteknik utgör stora delar av produktionen.

Mot denna problematik undersöker denna studie hur svenska journalister och producenter inom true crime resonerar kring etiskt övervägande och journalistisk trovärdighet. Samtidigt visar studien hur publiken uppfattar och värderar dessa etiska frågor. Studien har därmed sin utgångspunkt i en både producent- och ett mottagarperspektiv i svensk mediekontext.

I relation till medie- och kommunikationsvetenskap bidrar studien till förståelsen av hur journalistiska normer, etiska principer och publikens förväntningar samspelar. Detta sker i ett växande mediefält där gränsen mellan journalistik och underhållning inte är särskilt tydlig.

1.1 Bakgrund

True crime har under det senaste decenniet etablerat sig som en av de mest betydelsefulla och snabbast växande genrerna inom det globala medielandskapet (Boling, 2019, s. 162). Podcasts, dokumentärserier och radioproduktioner som *P3 Dokumentär*, *Svenska Fall* och *I Huvudet På En Mördare* lockar stora publikker. De har blivit återkommande inslag i nyhetsflöden, topplistor för podcasts och sociala medier (Poddtoppen, 2025). Genren har därmed fått en roll i hur brott, rättssystem och moral förstås och diskuteras i offentligheten. Detta ligger i linje med tidigare forskning som visar att true crime i hög grad påverkar publikens uppfattning. Det kan vara allt från rättvisa, brottslighet och gärningspersonens motiv. Särskilt genom känslomässiga drivna och intensiva narrativa former (Weber, 2024, s. 60–61).

Trots genrens popularitet väcker true crime betydande etiska frågor. Genren bygger på verkliga händelser, offer och anhöriga, samtidigt som berättelserna ofta dramatiseras för att skapa spänning och engagemang. True crime-produktioner behöver därmed navigera mellan journalistisk trovärdighet, publikens förväntningar och kommersiellt tryck på att skapa underhållande innehåll. Tidigare forskning har visat att denna balansgång kan leda till konflikter mellan saklighet och dramaturgi, riskera att förstärka stereotyper och orsaka ytterligare skada för berörda personer (Boling, 2019, s. 173 ; Gemzøe, 2021, s.82; Weber, 2024, s. 60–61).

I en svensk kontext blir dessa frågor särskilt viktiga eftersom medier verkar inom ett självreglerande etiskt system. Det etiska systemets principer handlar om ansvar, integritet och hänsyn till utsatta individer. Publicitetsreglerna fungerar som ett frivilligt etiskt komplement till svensk yttrande- och tryckfrihetslagstiftning, och betonar att publicering ska ske med respekt för enskildas privatliv. Massmedier har dessutom ett särskilt ansvar för att undvika att orsaka skada eller onödigt lidande (Journalistförbundet, 2025). Reglerna omfattar bland annat krav på korrekt nyhetsförmedling, tydlig skillnad mellan fakta och kommentarer, försiktighet i bildanvändning samt särskild hänsyn till brottsoffer och anhöriga. De understryker att namn- och bildpublicering kräver noggranna överväganden och endast bör ske när ett tydligt allmänintresse föreligger (Journalistförbundet, 2025).

Principer som nämns ovan, är viktiga för journalistikens etiska praktik, men true crime-genren befinner sig ofta i ett annat medielandskap än traditionella redaktioner. Många produktioner skapas av produktionsbolag och kommersiella aktörer som inte omfattas av samma redaktionella rutiner och granskning som etablerade nyhetsmedier. Detta innebär att publicitetsreglernas riktlinjer inte alltid följs eller tolkas på ett enhetligt sätt. Därmed blir etiska frågor inom true crime mer komplexa och i många fall mer svårreglerade särskilt när dramatik och publikens engagemang riskerar att väga tyngre än återhållsamhet (Gemzøe, 2021, s. 82–83).

Tidigare forskning har hittills främst fokuserat på publiken och på analyser av färdiga produktioner. Studier visar bland annat på att publiken är aktiv och känslomässigt engagerad, diskuterar fallen i sociala medier och själva bidrar med efterforskning (Boling & Hull, 2018, s. 97). Trots detta saknas studier som undersöker hur svenska produktioner själva resonerar kring de etiska- och journalistiska överväganden som formar deras berättelser. I takt med att genren fortsätter växa behövs mer kunskap om hur dessa professionella aktörer förstår sitt ansvar, sin roll och sin påverkan.

Mot denna bakgrund framstår en fördjupad analys av true crime-produktioners etiska och narrativa praktik som både är vetenskapligt relevant och samhällsligt angelägen. Genren påverkar hur brott uppfattas, hur gärningspersoner och offer gestaltas och hur allmänheten förstår rättssystemet. Att studera hur journalisters beslut formas, mellan etik och underhållning, belyser betydelsen av att förstå true crime som ett samtida mediefenomen i Sverige.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med denna studie är att undersöka hur svenska true crime-produktioner navigerar gränsen mellan journalistik och underhållning. Särskilt fokus kommer att ligga på de etiska överväganden som uppstår när brott och personer gestaltas i ett dramatiserat format. Med utgångspunkt i normativ medieteori och social ansvarsteori belyser studien hur produktioner förhåller sig till ansvar, integritet och trovärdighet. Studien undersöker även hur dessa resonemang formas i relation till publikens förväntningar.

Tidigare forskning visar att true crime präglas av en spänning mellan journalistiska ideal och underhållningsmässiga krav (Boling, 2019; Gemzøe, 2021; Wigorts Yngvesson, 2006; Weber, 2024). Samtidigt saknas studier som undersöker hur svenska produktioner själva beskriver sina etiska överväganden och dramaturgiska val. Från ett svenskt perspektiv, där pressetik och public service-ideal har stark ställning och där förtroendet för journalistiken är hög, är denna kunskapslucka särskilt relevant (SOM-institutet, 2025, s. 71). Genom att även inkludera publikens perspektiv fördjupar studien förståelsen för hur mottagare tolkar true crime-innehåll. Studien belyser vilka förväntningar publiken har på produktionerna. Den analyserar också hur publiken påverkar produktionens arbete.

Sammantaget bidrar detta till ett bredare medieetiskt resonemang om true crime som ett samtida journalistiskt fenomen.

Forskningsfrågorna för denna kandidatuppsats är:

1. Hur resonerar svenska true crime-producenter kring etiska överväganden, ansvar och journalistiska ideal i produktionen av innehåll om verkliga brott och verkliga personer?
2. Hur beskriver producenterna sin balansgång mellan faktabaserad journalistisk och dramaturgiska grepp som syftar till att skapa engagemang och spänning?
3. Vilka etiska förväntningar har publiken på svenska true crime-produktioner?

1.2.1 Avgränsningar

Denna studie avgränsas till svenska true crime-produktioner och fokuserar på producenters och publikens resonemang snarare än på en innehållsanalys av specifika produktioner. Studien syftar inte till att bedöma den juridiska korrektheten eller faktiska konsekvenser för enskilda brottsoffer eller rättsprocesser. Den syftar till att analysera hur etiska överväganden och journalistiska ideal formuleras och motiveras av aktörer inom genren. Vidare avgränsas publik perspektivet till självrapporterade upplevelser och förväntningar. Detta innebär att studien inte gör anspråk på att generalisera resultaten till hela den svenska publiken. Dessa avgränsningar möjliggör ett fördjupat analytiskt fokus på de etiska och journalistiska dimensionerna av true crime som samtida mediefenomen.

2 Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras och diskuteras tidigare forskning som är relevant för studiens syfte och forskningsfrågor. Genom att sammanställa och analysera både nationell och internationell forskning ges en översikt över det aktuella kunskapsläget inom true crime-fältet. Forskningen struktureras tematiskt med fokus på etiska spänningar, producenters ansvar gentemot berörda individer, publikens engagemang samt mediestrukturella villkor. Avslutningsvis identifieras relevanta forskningsluckor som motiverar behovet av denna studie.

2.1 Etiska spänningar mellan sanning, ansvar och dramatik

En viktig utgångspunkt i tidigare forskning är att true crime-genren befinner sig i ett gränsland mellan journalistik och underhållning. Tidigare studier visar sammantaget att denna position skapar återkommande etiska spänningar, där journalistiska ideal ofta krockar med dramaturgiska och kommersiella drivkrafter. Lyngge Stegger Gemzøe (2021, s. 81–82) visar i sin studie av tre nordiska produktioner om mordet på Kim Wall, hur skildringar av nyligen inträffade och medialt uppmärksammade brott kräver särskilt hög etisk medvetenhet. Studien belyser hur producenter ständigt måste balansera journalistisk trovärdighet mot publikens förväntningar på dramatik, där berättartekniska och estetiska val får avgörande etiska konsekvenser.

Liknande problematik återkommer i internationell forskning. Isabella Weber (2024) analyserar hur sensationistiska uttryck inom true crime leder till förenklade och emotionellt intensifierade narrativ. Detta riskerar att ske på bekostnad av journalistisk noggrannhet och respekt för de människor som skildras (Weber, 2024, s. 60–63). Weber belyser även att denna typ av berättande kan skapa missvisande bilder av brott, motiv och rättsprocesser, något som påverkar både individer och samhällliga normer (Weber, 2024, s. 63–64).

Kelli S. Boling (2019) beskriver hur producenter inom true crime-podcasts upplever en kontinuerlig balansgång mellan journalistik och dramaturgiska grepp. Studien visar att producenter ofta motiverar sitt arbete som samhällsgranskande, samtidigt som de är medvetna om att berättartekniska val kan påverka publikens tolkningar och i vissa fall även rättsliga processer (Boling, 2019, s. 168–173).

Sammantaget visar dessa studier att etiska dilemman inom true crime inte är undantag, utan en strukturell del av genrens medielogik. Dessa resultat kan förstås i relation till Susanne Wigorts Yngvessons (2006) normativa analys på journalistisk etik. Hon identifierar två övergripande ideal som formar journalistiskt arbete. Dessa är konsekvensneutralitet och social ansvarsteori (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 316–320). Konsekvensneutralitet innebär att journalisten bör publicera sann information oavsett möjliga följder. Medan social ansvarsteorin betonar skyldigheten att ta hänsyn till konsekvenser, undvika skada och värna utsatta individer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 316–320; 46–47). True crime-genren aktualiserar denna konflikt i särskilt hög grad, då sanningsanspråk ofta kombineras med starka dramaturgiska och kommersiella drivkrafter (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 46–47; Boling, 2019, s. 162–165).

2.2 Ansvar gentemot offer, anhöriga och medverkande

Flera studier lyfter relationen mellan producenter och de personer som skildras som en viktig etisk fråga. Gemzøe (2021, s. 82) visar att etisk hållbarhet inte enbart avgörs av innehållet i den färdiga produktionen. Studien pekar också på att etiska bedömningar

påverkas av hur producenter hanterar relationer till anhöriga, medverkande, press och publik genom så kallad meta-kommunikation (Gemzøe, 2021, s. 82). I analysen identifieras fyra faktorer som är särskilt viktiga för högprofilerade true crime-produktioner. Dessa faktorer är stöd från anhöriga, varsam deltagarhantering, genomtänkt distributions- och prisstrategi samt hur gärningspersonen gestaltas (Gemzøe, 2021, s. 89).

Wigorts Yngvesson (2006) fördjupar denna problematik genom sitt ansvarsetiska perspektiv, där hon betonar journalistens relation till "*den andre*". Inspirerad av ansvarsetik argumenterar hon för att den avbildade människan alltid måste förstås som ett moraliskt subjekt snarare än objekt (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 324–325). Detta innebär att etiska beslut inte kan reduceras till publikintresse eller regelstyrning. Det krävs moraliskt omdöme och reflektion, särskilt när det gäller individer som befinner sig i utsatta situationer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 320–325).

Weber (2024) visar samtidigt hur dessa etiska ideal ofta utmanas i praktiken. I sensationalistiska true crime-produktioner används brottsoffers namn, bilder och personliga detaljer ibland utan samtycke. Detta strider mot individens rätt till privatliv och så kallad "*right of publicity*" (Weber, 2024, s. 61–62). Weber menar att denna form av exponering placerar offren i en asymmetrisk maktrelation gentemot producenterna och riskerar att prioritera kommersiellt värde framför integritet och ansvar (Weber, 2024, s. 62–63).

2.3 Publikens engagemang och medskapande

Tidigare forskning visar även att true crime-publiken spelar en aktiv roll i genrens utveckling. Kelli S Boling och Kevin Hull (2018) undersöker varför människor lyssnar på true crime-podcasts och menar att publiken inte enbart konsumerar innehållet passivt, utan även aktivt diskuterar fallen. Studien visar att publiken dessutom söker ytterligare information och interagerar med producenter och andra lyssnare, vilket bidrar till ett starkt engagemang (Boling och Hull, 2018, s. 97–101). Publikens motivation präglas framför allt av underhållning, bekvämlighet och social delaktighet (Boling & Hull, 2018, s. 99).

Boling (2019, s. 161–162; s. 168–170) visar att detta engagemang i vissa fall har lett till att true crime-produktioner påverkat rättsprocesser, både genom opinionsbildning och genom att omnämnas i domstolsbeslut. Detta förstärker producenternas etiska ansvar, eftersom berättartekniska val kan få konsekvenser utanför det mediala sammanhanget. Weber (2024, s. 64) kompletterar denna bild genom att visa hur emotionellt laddade narrativ kan påverka publikens syn på straff, rättvisa och bevisvärdering.

2.4 Mediesystem, reglering och institutionella villkor

Utöver individuella producentval visar tidigare forskning att etiska överväganden inom true crime påverkas av bredare mediestrukturella villkor. True crime-produktioner verkar inom olika mediesystem, där graden av reglering, public service-ideal och kommersiella drivkrafter varierar. Flera studier pekar på att genrens etiska utmaningar förstärkts i miljöer där kommersiell logik och plattformsbaserad spridning ger stort utrymme (Boling, 2019, s. 168–173; Weber, 2024, s. 67).

Boling (2019, s. 171–173) visar exempelvis att true crime-podcasts ofta produceras utanför traditionella nyhetsredaktioner, vilket innebär att etablerade pressetiska regelverk inte alltid tillämpas konsekvent. Detta skapar ett etiskt mellanrum där producenter i hög grad förväntas fatta självständiga moraliska beslut utan tydliga institutionella riktlinjer. Weber (2024, s. 66–67) betonar även att denna brist på reglering bidrar till en ökad risk

för sensationalism, det vill säga att innehåll utformas för att väcka starka känslor och engagemang snarare än att ta etisk hänsyn.

2.5 Formatets betydelse

Tidigare forskning visar även att valet av medieformat har stor betydelse för hur etiska frågor aktualiseras inom true crime. Boling och Hull (2018, s. 97–101) visar att podcastformatet präglas av intimitet och en nära relation mellan producent och publik, vilket kan förstärka både engagemang och etiska risker. Publikens möjlighet att integrera med producenter och delta i diskussioner skapar en form av medskapande. Detta kan bidra till demokratisering, men också till spekulering (Boling och Hull, 2018, s. 97–101).

Gemzøe (2021, s. 84–89) visar i analysen av tv- och dokumentärproduktioner att visuella och dramaturgiska val spelar en avgörande roll för hur etiskt hållbar en produktion uppfattas. I TV-formatet blir frågor om exponering, gestaltning av gärningspersoner och bildspråk särskilt relevant, då visuella representationer kan förstärka upplevelsen av respekt eller exploatering.

Weber (2024, s. 68–69) menar att streamingplattformar förändrar dessa villkor genom att kombinera längre format med algoritmisk spridning. Detta riskerar att förstärka dramaturgiska förenklingar och sensationalism, samtidigt som ansvarsfördelningen mellan plattform, producent och publik blir mer otydlig.

Sammanfattningsvis visar forskningen på att true crime inte kan förstås som en enhetlig genre, utan som en uppsättning format med skilda etiska förutsättningar. Detta understryker behovet av studier som undersöker hur producenter navigerar dessa skillnader i praktiken.

2.6 Forskningslucka

Tidigare forskning visar att true crime är en genre där etiska överväganden är tätt sammanflätat med dramaturgi, publikrelationer och medielogik. Samtidigt pekar forskningsläget på flera begränsningar. Flera studier analyserar färdiga produktioner eller publikens reaktioner, medan färre fokuserar på hur producenterna själva resonerar kring de etiska ställningstaganden som formar innehållet i ett tidigt skede av produktionen.

Dessutom är stora delar av forskningen genomförd i internationella, främst amerikanska kontexter (Boling, 2019; Weber, 2024), vilket väcker frågor om överförbarhet till en svensk medieetisk miljö. Även om Wigorts Yngvesson (2006) erbjuder ett starkt teoretiskt ramverk för journalistiskt ansvar, behandlas inte true crime-genren specifikt.

Mot denna bakgrund framträder en tydlig forskningslucka gällande hur svenska true crime-producenter konkret navigerar spänningen mellan journalistiska ideal, publikens förväntningar och etiskt ansvar. Denna studie syftar därför till att bidra med ett producentperspektiv på etiska överväganden inom svensk true crime-produktion.

3 Teori

Detta teoriavsnitt presenterar de perspektiv som ligger till grund för studiens analys. Studien utgår från normativ medieteori och den sociala ansvarsteorin för att belysa frågor om journalistiskt ansvar, etik och publikrelationer inom true crime-genren.

3.1 Normativ teori

I artikeln *Normative Media Theory In The Digital Media Landscape* beskriver Pieter J. Fourie (2017) normativ medieteori och vilka roller medier bör spela i ett demokratiskt samhälle (Fourie, 2017, s. 111–112). Teorin utgår från att medierna både påverkar och påverkas av demokratiska processer, och att deras ansvar därför sträcker sig bortom ren informationsförmedling. Traditionellt har normativ teori byggts på värden som sanning, objektivitet, rättvisa och oberoende. Den bygger också på tanken att medier ska arbeta för allmänheten. Det innebär att de ska uppmuntra till öppen debatt, ge korrekt information och granska makthavare (Fourie, 2017, s. 111–112).

Fourie (2017, s. 111) beskriver hur traditionell normativ medieteori framför allt bygger på de definitioner som utvecklats av McQuail. Fourie (2017) hänvisar till McQuails centrala verk från 1992, 1995 och 2000. Han använder dessa för att förklara att normativ teori handlar om vilka roller medier bör spela i ett samhälle och hur mediernas arbete kan bedömas utifrån ansvar, kvalitet och demokratiskt värde. Fourie (2017, s. 111–112) skriver att normativ medieteori inte syftar till att beskriva hur medier faktiskt fungerar, utan till att formulera ideal och riktlinjer för hur medier bör fungera i ett demokratiskt samhälle. Normativ medieteori fungerar därmed som en referensram för att bedöma mediernas kvalitet och ansvar, samt deras bidrag till demokratiska processer och yttrandefrihet (Fourie, 2017, s. 111–112).

En viktig del i traditionell normativ medieteori är mediernas sociala ansvar. Detta innebär att medier förväntas producera innehåll som bidrar till människors förståelse av samhället, främjar kritiskt tänkande och stödjer delaktighet i demokratiska processer (Fourie, 2017, s. 112). Det sociala ansvaret omfattar även att skydda utsatta grupper, värna samhällseliga normer och säkerställa tillgång till mångsidig och tillförlitlig information för en bred publik (Fourie, 2017, s. 112).

Fourie (2017, s. 113) kritiserar dock den traditionella teorin för att vara förankrad i ett äldre massmedialt paradigm där medierna ses som organiserade institutioner och publiken som passiva mottagare. I den digitala eran suddas gränsen mellan producent och användare alltmer ut. Publiken deltar i skapandet, spridningen och tolkningen av medieinnehåll. Mot denna bakgrund menar Fourie (2017, s. 113) att den traditionella normativa modellen inte längre är fullt tillräcklig för att förstå dagens medielandskap. Kritiken riktas också mot att normativ teori varit starkt präglad av västerländska idéer om vad som är "god" mediepraktik. Det blir ett problem i dagens globala och mer mångsidiga medielandskap (Fourie, 2017, s. 113–114).

Som ett sätt att vidareutveckla normativ medieteori föreslår Fourie (2017) ett skifte från "*media ethics*" till "*ethical communication*" som grund för modern normativ teori (Fourie, 2017, s. 109–110; 120–122). Media ethics fokuserar på journalisters och medieinstitutioners professionella ansvar. Medan ethical communication fokuserar på att skapa en relation mellan människor och på kommunikativa handlingar som värnar mänsklig värdighet, respekt och omsorg (Fourie, 2017, s. 110 & 120–122). Detta skifte beror på förändringar i det digitala medielandskapet, där användare är mer aktiva. Även kommunikationen sker i nätverk och miljöer som inte alltid är knutna till traditionella institutioner (Fourie, 2017, s. 115–119). Mediernas roll blir därmed inte bara att leverera

information, utan att skapa etiskt hållbara kommunikativa relationer mellan producenter, användare och de personer som skildras i medierna (Fourie, 2017, s. 120–122).

I denna studie används normativ medieteorier selektivt, med fokus på mediernas sociala ansvar och ethical communication. Normativ medieteorier är särskilt användbara för att analysera true crime-genrens etiska utmaningar. Genren befinner sig i gränslandet mellan journalistik och underhållning. Fourie (2017, s. 113–115) betonar att medier behöver ompröva sitt sociala ansvar i ett digitaliserat och medialiserat samhälle. Detta resonemang är direkt relevant för true crime, där publikens interaktivitet och starka känslomässiga engagemang påverkar både innehållet och hur produktionerna utformas.

Genom att använda normativ teori kan studien belysa hur svenska true crime-producenter navigerar konflikter mellan journalistiskt ansvar, etiska principer och dramaturgiska val. Fouries (2017) skifte från “media ethics” till “ethical communication” hjälper studien att diskutera hur producenter bör agera. Perspektivet belyser också hur deras kommunikativa handlingar påverkar de människor som skildras. På så sätt används normativ medieteorier som ett analytiskt verktyg för att tolka och problematisera producenternas resonemang, snarare än som en generell beskrivning av mediernas roll i samhället.

3.2 Sociala ansvarsteorin

Den sociala ansvarsteorin utgör denna studies teoretiska ramverk och utgår från en normativ syn på journalistikens roll i samhället. Teorin är framtagen för att hantera de demokratiska och etiska utmaningar som uppstod i takt med mediasystemets kommersialisering och ökade samhällliga makt (Nerone, 2018, s. 2–3).

Teorin utvecklades i samband med Hutchins-kommissionens rapport *A Free and Responsible Press* (1947). I rapporten hävdades att mediernas frihet måste förenas med ett ansvar att ge medborgarna för att själva kunna fatta välgrundade val (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41). Detta perspektiv skiljer sig från en strikt liberal tradition, där sanningen anses överordnad. Inom den sociala ansvarsteorin framhålls istället att hänsyn till berörda individer kan väga tyngre än ett konsekvent sanningskrav (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41).

Wigorts Yngvesson (2006) beskriver tre principer som kännetecknar teorin. Den första principen handlar om att journalister bör visa hänsyn genom att avstå från publicering som riskerar att orsaka skada. Den andra handlar om att journalistik ska bidra till ett bättre och mer rättvist samhälle. Den sista principen handlar om att journalister ska ta ansvar för oförutsägbara konsekvenser av publicering (Wigorts Yngvesson, 2006, s.41). Den sociala ansvarsteorin bygger på ett brett ansvarsbegrepp som även omfattar publicistiska effekter som inte var möjliga att förutse vid publiceringstillfället (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 53).

Vidare delas teorin in i tre riktningar, en radikal, en måttlig och en konservativ tolkning (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 40–42). Den radikala inriktningen lutar åt ett ideologiskt förhållningssätt där journalistiken aktivt ska stödja utsatta grupper och synliggöra utsatta grupper och strukturella orättvisor (Wigorts Yngvesson, 2006, s.42–43). Den måttliga inriktningen betonar ett mer allmänt fokus på rättigheter och jämlikheten, medan den konservativa inriktningen utgår från den befintliga samhällsordningen i sig är värd att bevara (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 42).

En viktig del av den sociala ansvarsteorin är synen på journalistikens påverkan på hur medborgare tolkar och förstår omvärlden. Wigorts Yngvesson (2006, s. 283–284) menar att journalistiken inte enbart förmedlar information, utan även bidrar till att forma

uppfattningen om samhället. Därför bör en socialt ansvarstagande journalistik inte begränsas till att rapportera fakta, utan även ge etiska och normativ vägledning som rör rättvisa och samhällsnytta (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 283–284). Detta innebär att journalistiken blir förändringsinriktad genom att granska, ifrågasätta och bidra till förbättring av samhällsstrukturer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 283).

Samtidigt påpekar Wigorts Yngvesson (2006) på flera svårigheter med den sociala ansvarsteorin. Denna normativitet lyfts även av Nerone (2018, s. 3), som betonar att den sociala ansvarsteorin i första hand formulerar ideal för hur journalistiken bör fungera. Snarare än att beskriva hur den faktiskt bedrivs inom existerande mediestrukturer.

En utmaning är att teorin är starkt normativ. Det vill säga att den anger hur journalistiken bör agera, snarare än att beskriva hur journalistiken faktiskt bedrivs i praktiken. I Wigorts Yngvessons (2006) empiriska material framkommer det att det finns en klyfta mellan journalistikens ideal och de praktiska villkor som styr deras arbete. De strukturella kraven eller redaktionella besluten kan begränsa möjligheten att agera enligt ansvarsidealerna (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 316). Ytterligare en svaghet är risken för partiskhet, särskilt inom den radikala riktningen där journalistiken öppet kan ta ställning för "*det goda*" och därmed riskerar att överskrida traditionella normer om objektivitet (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 42–43). Samtidigt är kravet på ansvar problematiskt i praktiken, eftersom publicistiska konsekvenser ofta är långsiktiga och inte alltid möjliga att förutse (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 53). Nerone (2018, s. 8–9) menar dessutom att teorin tenderar att lägga ett omfattande demokratiskt ansvar på journalister. Samtidigt som strukturella villkor, såsom kommersiella drivkrafter, i stor utsträckning inte problematiseras.

Trots dessa svagheter bidrar den sociala ansvarsteorin med ett analytiskt ramverk som är relevant för denna studie om true crime-produktioner. True crime-produktioner befinner sig i skärningspunkten mellan journalistik och underhållning, där dramaturgiska grepp och estetiska val ofta riskerar att förstärka effekter som utgår från ren faktarapportering. Wigorts Yngvesson (2006, s. 77) tar upp exemplet om etiska konflikter inom brottsrapportering, särskilt i situationer där sanningskriteriet står i konflikt med hänsyn till offer. Detta exempel kan tillämpas på true crime-format. Därmed är teorins fokus på journalistikens roll i att forma publikens verklighetsförståelse relevant, eftersom true crime-genren påverkar publikens föreställning om kriminalitet och rättssystemets funktion (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 283–284).

I denna studie används den sociala ansvarsteorin för att analysera hur true crime-produktioner balanserar mellan att informera och att underhålla. Teorin hjälper till att precisera vilka publicistiska val som kan förstås som antingen hänsynsfulla eller skadliga. Den bidrar även med vilka dramaturgiska grepp som riskerar att påverka publiken på ett sätt som strider mot journalistens samhällsuppdrag. Genom att studera hur produktionerna hanterar principerna om hänsyn och ansvar för konsekvenser blir det möjligt att identifiera både etiska styrkor och brister i deras gestaltningar.

3.3 Teorirelevans

Valet av normativ medieteorin och den sociala ansvarsteorin grundas i deras relevans för att analysera de normer och ansvarsförhållande som präglar true crime-genren. Normativ medieteorin erbjuder en teoretisk grund för att förstå de möjligheter och risker som förknippas med true crime-produktioner. I kombination med Fouries (2017) vidareutvecklade perspektiv möjliggörs en analys av genren i ett nutida medielandskap, där ansvar och den etiska kommunikationen är viktig. Den sociala ansvarsteorin framstår i detta sammanhang som ett ändamålsenligt teoretiskt perspektiv. Teorin möjliggör en analys av hur true crime-produktioner navigerar balansgången mellan journalistisk

trovärdighet och underhållningsvärde. Genom att fokusera på principer såsom hänsyn, samhällsnytta och ansvar för konsekvenser hanteras blir det möjligt att analysera hur genren bidrar, eller utmanar, journalistiska normer i dagens medielandskap. Dessa teorier ger tillsammans förutsättningar för en fördjupad analys av true crime-genrens relation till journalistiska normer.

4 Metod och material

Detta kapitel redogör för studiens metod och material. De metodologiska valen har gjorts för att möjliggöra en undersökning av hur svenska true crime-produktioner navigerar gränsen mellan journalistik och underhållning, med särskilt fokus på etiska överväganden. Avsnittet beskriver hur datainsamling och analys har utformats för att besvara studiens forskningsfrågor.

4.1 Kvalitativ metod

Studien använder kvalitativ metodansats för att fånga hur producenter och publik tolkar samt resonerar kring true crime. Kvalitativ metod fokuserar på att förstå betydelser och innebörder, snarare än på statistiskt mätbara samband (Alvehus, 2023, s. 20–22). Metoden betonar djup snarare än bredd och syftar till att fånga komplexiteten i människors resonemang. Detta stämmer överens med syftet att undersöka hur svenska true crime-producenter reflekterar kring etik, dramaturgi och journalistiska ideal. Även Bryman et al. (2025, s. 426–430) påpekar att kvalitativ forskning är särskilt användbar när forskaren vill studera processer, upplevelser och sociala betydelser.

Kvalitativ forskning bygger dessutom på idén om att forskaren bör försöka förstå världen ur deltagarnas perspektiv, det är viktigt för att uppnå "*social kunskap*" (Lofland & Lofland, 1995, refererat i Bryman et al., 2025, s. 431). Detta stämmer överens med studiens ambition att låta producenter själva formulera sina etiska överväganden och att publiken kunde uttrycka sina förväntningar och gränsdragningar. Kombinationen stärkte studiens trovärdighet genom triangulering, där flera typer av data används för att belysa samma forskningsfråga. Bryman et al. (2025, s. 444) menar att triangulering "*innebär användning av mer än en metod eller datakälla för att studera sociala företeelser*". Triangulering har historiskt sett kopplats till kvantitativa metoder. Denna triangulering ökade studiens validitet och ger en mer nyanserad bild av hur true crime-produktioner förstås och värderas av publiken (Bryman et al., 2025, s. 444).

Kvalitativ metod var lämplig eftersom studien fokuserade på hur svenska true crime-produktioner förhåller sig till gränsen mellan journalistik och underhållning. Enligt Backman (2016, s. 55) är kvalitativa metoder särskilt användbara vid studier av erfarenheter och tolkningar av sociala fenomen. Detta var relevant eftersom studien fokuserade på hur etiska frågor hanteras i produktionsprocessen.

4.2 Forskningsdesign

Studien utgick från en kvalitativ flermetodansats. Två kompletterande datainsamlingsmetoder användes. Syftet var att undersöka hur svenska true crime-produktioner och publik resonerar kring etiskt ansvar och balansen mellan journalistisk och underhållning. En flermetodsdesign innebär att flera kvalitativa metoder används inom samma studie för att belysa olika aspekter av ett socialt fenomen (Bryman et al., 2025, s. 678–679). I denna studie möjliggjorde designen att både producenternas erfarenhetsbaserade resonemang och publikens etiska förväntningar kunde analyseras i relation till varandra.

Valet av flermetodsdesign motiverades av studiens forskningsfrågor, som krävde både djup och variation i det empiriska materialet. De semistrukturerade intervjuerna gav fördjupade insikter i producenternas överväganden kring etik, dramaturgi och

journalistiskt ansvar. Medan den kvantitativa med möjlighet till kvalitativa svar i enkäten gjorde det möjligt att fånga en bredd av publikperspektiv. Bryman et al. (2025, s. 678–679) beskriver att flermetodsforskning kan öka studiens trovärdighet genom att olika datakällor belyser olika dimensioner av ett fenomen. Denna kombination stärkte studiens möjligheter att analysera true crime-genrens etiska och narrativa komplexiteter ur både avsändarens och mottagarens perspektiv.

Foskningsdesignen byggde på en tydlig koppling mellan teori, forskningsfrågor och metodval. Normativ medieteori och den sociala ansvarsteorin fokuserar på frågor om ansvar, integritet, journalistiska ideal och publikrelationer. Genom att kombinera två kvalitativa metoder kunde designen belysa hur dessa teoretiska frågor omsattes i praktiken. Dels av producenter i deras professionella resonemang, och dels av publiken som formulerar sina etiska förväntningar. Detta är förenligt med Alvehus (2023, s. 20–22), som betonar att kvalitativ forskning kräver en tydlig och logisk koppling mellan teori och metod.

Flermetoddesignen möjliggjorde alltså en helhetsinriktad och samtidigt nyanserad analys av hur true crime i Sverige formas och förstås. Den skapade en strukturell ram som gjorde det möjligt att jämföra och integrera olika perspektiv, vilket var viktigt för att besvara studiens forskningsfrågor.

4.2.1 Operationalisering

I denna studie operationaliseras de begrepp som undersökningen bygger på för att göra dem empiriskt hanterbara. Operationalisering innebär enligt Bryman et al. (2025, s. 198–199) att ett teoretiskt begrepp måste översättas till konkreta och observerbara indikatorer, det vill säga mätbara uttryck som kan fånga fenomenet indirekt. Eftersom abstrakta begrepp inte kan studeras, kräver forskningen att de bryts ned i indikatorer som fungerar som empiriska tecken på det underliggande fenomenet.

Tre övergripande begrepp som stod i fokus för studien var journalistisk trovärdighet, dramaturgi och etik. Begreppet journalistisk trovärdighet operationaliseras genom flera indikatorer. Dessa rör hur deltagarna resonerade kring faktagranskning och balansen mellan saklighet och berättande. Det inkluderade även situationer när journalistiska principer utmanas. Dessa uttryck fungerade som mätbara tecken på det mer abstrakta begreppet och gjorde det möjligt att analysera hur journalistisk kvalitet uppfattas i true crime-produktioner (Bryman et al., 2025, s. 198–199).

Begreppet dramaturgi konkretiserades genom indikatorer som val av fall, berättelsens struktur och hur spänning byggs upp. Eftersom dramaturgi inte kan observeras direkt användes dessa indikatorer som uttryck för hur berättandet tar form i praktiken. På samma sätt operationaliserades etik genom indikatorer hämtade från de pressetiska reglerna och den sociala ansvarsteorin. Där betoningen ligger på hänsyn till brottsoffer och respondenternas egna erfarenheter av etiska dilemman.

Bryman et al. (2025, s. 199) menar att en enda indikator sällan täcker hela innebörden av ett komplext begrepp. Därför användes flera indikatorer per begrepp, särskilt i intervjuerna där deltagarnas resonemang gav brett underlag. I enkätens konstruktion utformades frågorna som flerindikatormått genom att varje tema mättes vid flera olika formuleringar, vilket ökade möjligheten att fånga variationer i publikens uppfattningar (Bryman et al., 2025, s. 199).

Genom denna operationalisering skapades en tydlig koppling mellan teori, forskningsfrågor och analys. Varje begrepp konkretiserades genom indikatorer som kunde identifieras i både intervjumaterial och enkätsvaren.

4.3 Insamling av empiri

Insamlingen av empiri genomfördes med två kompletterande metoder, semistrukturerade intervjuer och en kvantitativ enkät med möjlighet till fördjupande kvalitativa svar. Intervjuerna genomfördes via telefon, vilket möjliggjorde flexibilitet och gjorde det möjligt för deltagarna att medverka oberoende geografisk plats. Intervjuerna varade mellan 40–60 minuter, vilket enligt Kylén (2004, s. 18) är en tidsram som möjliggör fördjupning och täckning av flera teman. Intervjuerna genomfördes av två intervjuare, en så kallad panelintervju, vilket Kylén (2004, s. 23) beskriver som ett sätt att stärka uppföljningsfrågor och observation av nyanser som annars riskerar att gå förlorade.

Intervjuerna spelades in via en handmikrofon efter deltagarnas samtycke. Inspelningen möjliggjorde en noggrann dokumentation av samtalen och minskade risken för att detaljer eller nyanser i respondenternas resonemang gick förlorade. Samtliga intervjupersoner informerades i förväg om inspelningen och gav sitt skriftliga samtycke innan intervjun genomfördes. Vid intervjutillfället inhämtas även ett muntligt samtycke innan inspelningen påbörjades. Det inspelade materialet sparades ned på en hårddisk och transkriberades sedan i sin helhet. Transkriberingen genomfördes manuellt för att säkerställa noggrannhet och för att skapa närhet till materialet inför analysen. (Thulesius, 2021, s. 213).

Enkäterna utformades som en separat datainsamlingsmetod för att bredda studiens empiriska underlag och fånga perspektiv från en större grupp personer med intresse för true crime. För att stärka studiens analytiska fokus följde enkätfrågorna de teman som framkommit i intervjuerna. Den skickades ut i Facebook-gruppen “Alla vi som ÄLSKAR krim”, som hade många relevanta och potentiella respondenter. Enkätsvaren samlades in digitalt, via Google Formulär och exporterades därefter för analys.

4.4 Intervju- och enkätguide

Datainsamlingen genomfördes med en kombinerad metod bestående av semistrukturerade intervjuer med journalister som producerar true crime-innehåll samt en kvalitativ enkät riktad till publiken. Denna kombination möjliggjorde en jämförelse mellan sändar- och mottagarperspektivet på frågor om journalistik, dramaturgi och etik.

De semistrukturerade intervjuerna valdes eftersom metoden förenar struktur med flexibilitet. Enligt Bryman et al. (2025, s. 519; s. 432–440) utgår denna intervjutyp från öppna frågor som ger respondenterna möjlighet att utveckla egna resonemang. Samtidigt som studiens författare kan följa upp och fördjupa relevanta aspekter. Detta bedömdes särskilt lämpligt för studiens syfte, hur producenter resonerade kring etiska avvägningar och berättandets utformning.

För att strukturera datainsamlingen utformades en semistrukturerad intervjuguide i enlighet med Brymans et al. (2018, s. 563) riktlinjer för kvalitativa intervjuer. Vid konstruktionen av frågor integrerades de frågetyper som Bryman et al. (2018, s. 570–571) beskriver som viktiga i kvalitativa intervjuer. Intervjufrågorna utformades för att direkt spegla studiens forskningsfrågor om relationen mellan journalistiska ideal, dramaturgiska val och etiska överväganden inom true crime-produktioner.

Intervjuerna inleddes med breda frågor om respondenterna och deras yrkesroll för att skapa ett naturligt samtalsflöde. Därefter följde tematiska frågor om val av fall, dramaturgi och pressetiska överväganden.

En fråga i intervjuerna var: *Hur resonerar du kring journalistisk trovärdighet när du arbetar med true crime?* (se bilaga 1).

Denna fråga kompletterades med följdfrågan: *Kan du beskriva ett tillfälle när du upplevde en konflikt mellan "bra berättelse" och "korrekt journalistik"? Hur hanterade du det?* (se bilaga 1).

I enlighet med Brymans et al. (2018, s. 570) rekommendationer användes uppföljningsfrågor för att fördjupa resonemangen och fånga hur respondenterna hanterar spänningar mellan journalistiska ideal och dramaturgiska krav.

Utformningen av intervjuguiden tog dessutom stöd i litteratur som betonar vikten av att forskningsfrågorna "trattas ner" till hanterbara och fokuserade områden (Alvesson, 2011, s. 58). Beroende på studiens syfte valdes intervjupersoner som strategiskt bedömdes kunna bidra med erfarenhetsnära kunskap (Alvesson, 2011, s. 60).

Enkätens syfte var att bredda studiens empiriska underlag och fånga hur en större grupp true crime-intresserade personer resonerar kring journalistik, dramaturgi och etik. Eftersom ett större urval ökar sannolikheten för att resultaten blir mer representativa (Trost & Hultåker, 2016, s. 37) spreds enkäten i en relevant Facebook-grupp med många potentiella respondenter. Enkätfrågorna formulerades först efter att intervjusvaren analyserades tematiskt, vilket säkerställde att enkäten byggde vidare på de mönster som identifierats i intervjuerna. Enkätsvaren analyserades som textmaterial, vilket enligt Närväven (1999, s. 49) är viktigt i en kvalitativ metod. Kvalitativ data blir analytiskt användbara först när de omvandlas till text som kan tolkas och tematiseras (Närväven, 1999, s. 49).

Vid konstruktionen av enkäten följdes Trost och Hultåkers (2016, s.65, 85) rekommendationer om att använda entydiga termer som endast kan tolkas på ett sätt. En annan rekommendation var att undvika långa frågeformuleringar eftersom detta kan skapa förvirring och därmed försämra datakvalitén. Frågorna hölls därför korta, neutrala och språkligt tydliga för att underlätta förståelse och minska risken för bortfall (se bilaga 2).

4.5 Urval

Urvalet i denna studie utformades för att fånga både avsändarens och mottagarnas perspektiv på svenska true crime-produktioner. För intervjuerna användes ett målinriktat urval, där personer valdes ut på grund av sina relevanta yrkeserfarenheter. Bryman et al. (2025, s. 231) betonar att ett sådant urval är lämpligt när man vill nå deltagare med specifik kunskap eller insyn i det fenomen som undersöks. I denna studie innebar det att journalister som arbetar med true crime kontaktades, eftersom deras dagliga arbete innebär att hantera frågor om etik, dramaturgi och journalistisk trovärdighet. Av forskningsetiska skäl anonymiserades deltagarna i studien, deras specifika arbetsplatser anges därför inte för att minska risken för identifiering. Totalt inkluderades sex personer, vilket gav en variation av erfarenheter samtidigt som materialet blev hanterbart. Genom detta tillvägagångssätt kunde personer från olika redaktionella miljöer och produktionssätt ingå i studien, vilket stärkte materialets bredd.

För att bidra med en bredare förståelse av hur true crime uppfattas av mottagare, genomfördes även en kvantitativ enkät, med möjlighet till kvalitativa svar, riktad till publiken. I detta fall tillämpades snöbollsurval, eftersom true crime-publiken i stor utsträckning sprids via digitala nätverk och delningar mellan användare. Bryman et al. (2025, s. 468–469) beskriver snöbollsurval som en effektiv metod när man vill nå personer som är svåra att identifiera i formella register, men som kan spåras genom informella nätverk och kontakter. Enkäten spreds därför i relevanta forum, såsom Facebookgruppen “Alla vi som ÄLSKAR krim!”, och delades vidare av deltagare till andra användare med samma intressen. Detta gjorde det möjligt att nå en publik som både hade ett intresse för true crime och reflekterade över genrens etiska dimensioner. Totalt inkluderades 106 enkätsvar.

Kriterierna för enkäten var att deltagarna regelbundet konsumerar true crime och var minst 18 år. Enkäten bestod av flervalsoalternativ, med möjlighet till att formulera egna resonemang. Under genomläsningen var det till en fördel på grund av att det skapade rika och nyanserade svar (se bilaga 2).

Ett visst bortfall förekom både i intervjuerna och enkäterna. Några producenter avböjde med hänvisning till tidsbrist, vilket är vanligt i kvalitativ forskning där deltagarna ofta är yrkesverksamma och har begränsat utrymme att medverka (Bryman et al., 2025, s 451). I enkäten uppstod bortfall genom uteblivna eller ofullständiga svar. Detta bedömdes dock inte påverka studiens kvalitet i någon avgörande utsträckning, eftersom fokus låg på att fånga olika upplevelser och tolkningar snarare än att uppnå statistisk generaliserbarhet.

4.6 Analysmetod

I denna studie genomfördes en kvalitativ innehållsanalys med inspiration av tematisk analys för att undersöka hur producenter och publik resonerade kring etik, journalistik, underhållning och ansvar i svensk true crime. Kvalitativ innehållsanalys är en tolkande metod som syftar till att identifiera meningsmönster och teman i kvalitativt empiriskt material (Bryman et al., 2025, s. 632). Bryman et al. (2025, s. 632) menar att metoden innebär ett sökande efter bakomliggande teman genom kodning och kategorisering av data.

Inom ramen för innehållsanalysen användes ett tematiskt angreppssätt, vilket innebär att analysen fokuserade på att identifiera, tolka och analysera återkommande mönster av mening i deltagarnas resonemang. Alvinus et al. (2023, s. 11–12) beskriver tematisk analys som ett flexibelt och anpassningsbart verktyg som kan tillämpas inom olika kvalitativa forskningsansatser. Metoden är särskilt användbar för forskare som vill förstå hur människor uttrycker erfarenheter, tolkningar och värderingar. Detta är något som överrensstämde med studiens fokus på hur både producenter och publik förstår och förhåller sig till true crime-genrens etiska och narrativa gränsdragningar.

Det tematiska angreppssättet lämpade sig väl för studiens syfte eftersom forskningsfrågorna riktade sig mot deltagarnas resonemang och tolkningsprocesser. Studien undersökte inte mediala texter, utan deltagarnas uppfattningar. Detta gör en tolkande och induktiv tematisk analys mer lämplig. Bryman et al. (2025, s. 658–660) betonar att tematisk analys ofta bygger på en interaktiv och helhetsorienterad läsning av materialet, där forskaren successivt närmar sig empirin för att identifiera mönster som är relevanta för forskningsfrågorna.

Analysen genomfördes i en tolkande form, vilket innebär att analysen inte genomfördes med detaljerad kodning eller tekniska kodningsscheman. Istället kännetecknas tematisk analys, enligt Bryman et al. (2025, s 660), av upprepade genomläsningar där forskaren

stegvis utvecklar en djupare förståelse av materialets innehåll och hur olika delar hänger samman. Både intervjuerna och de öppna enkätsvaren lästes flera gånger för att skapa en förtrogenhet av materialet, och forskarna identifierade återkommande resonemang, formuleringar och betydelseskapande uttryck. Alvinus et al. (2023, s. 26) betonar att en utmaning i en kvalitativ analys är risken för data överflöd, vilket hanteras genom att forskaren håller analysen nära studiens syfte och forskningsfrågor. I enlighet med denna rekommendation fokuserade analysen enbart på sådana delar av materialet som bidrog till förståelsen av hur true crime-producenter och publik resonerade kring etik, dramaturgi och gränsen mellan journalistik och underhållning.

Teman formulerades inte genom en strikt kodningsprocedur, utan växte fram som tolkningsmässiga helheter där återkommande mönster i materialet sammanfogades. Detta innebar att teman inte skulle förstås som fasta kategorier, utan som analytiska konstruktioner som speglar meningsbärande mönster i deltagarnas utsagor. Dessa teman sattes sedan i relation till studiens teoretiska perspektiv, vilket möjliggjorde en förståelse för hur deltagarnas resonemang knöts an till frågor om journalistiskt ansvar, etiska principer och publikens ökade delaktighet i true crime-kulturen. På så sätt förankrades analysen i både empiriskt material och teori, vilket är en viktig aspekt för tematisk analys enligt både Alvinus et al. (2023, s. 11–12; s. 26) och Bryman et al. (2025, s. 658–660).

Den kvalitativa innehållsanalysen med tematiskt angreppssätt möjliggjorde därmed en nyanserad förståelse av komplexa och ibland motsägelsefulla resonemang kring true crime-genrens etiska dimensioner. Metoden gav också utrymme för att analysera hur producenter och publik positionerar sig i relation till frågor om sanning, integritet, berättandeteknik och medieansvarig. Genom att kombinera en flexibel analysmetod med studiens teoretiska perspektiv utvecklades en nyanserad förståelse. Studien visar hur true crime i Sverige balanserar mellan journalistik och underhållning. Den synliggör också vilka etiska överväganden denna balansgång innebär.

4.7 Validitet och reliabilitet

I kvalitativ forskning bedöms studiens kvalitet inte genom traditionella mått som intern validitet, extern validitet och reliabilitet. De beskrivs genom de kriterier som Lincoln och Guba (1985, refererat i Bryman et al., 2025, s. 443) utvecklat. Dessa kriterier är tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och bekräftelsebarhet. Dessa kriterier motsvarar kvalitativa tolkningar av intern validitet, extern validitet, reliabilitet och objektivitet.

4.7.1 Tillförlitlighet

Tillförlitlighet motsvarar intern validitet och handlar om hur väl forskarens tolkningar överensstämmer med deltagarnas upplevelser och den sociala verklighet som studeras (Bryman et al., 2025, s. 443). I denna studie stärks tillförlitligheten genom flermetodsforskning, där producenters/journalisters resonemang samlades in genom semistrukturerade intervjuer och publikens perspektiv genom både kvantitativa och kvalitativa enkätsvar. Kombinationen gjorde det möjligt att identifiera både överensstämmelser och skillnader mellan avsändare och mottagare. Detta gav en robust förståelse av hur etik, journalistik och underhållning förhandlas inom true crime. Tillförlitligheten stärktes även genom att båda författarna deltog i analysprocessen. Teman diskuterades och jämfördes, vilket minskade risken för att analysen skulle färgas av en enskild författares förståelse (Bryman et al., 2025, s. 443).

4.7.2 Överförbarhet

Överförbarhet motsvarar extern validitet och avser i vilken utsträckning resultaten kan antas vara relevanta i andra sammanhang (Bryman et al., 2025, s. 443). Eftersom

kvalitativ forskning inte strävar efter att statistisk generalisering möjliggörs överförbarhet genom kontextuella beskrivningar. Studien redogör respondenternas yrkesroller, medan publikens konsumtionsmönster beskrivs. Detta gör det möjligt för läsaren att själv avgöra vilka andra mediala miljöer resultaten kan tillämpas. Å andra sidan finns begränsningar då producent-urvalet begränsades av tillgång och tidsram. Även publik-urvalet som baserades på snöbollseffekten i en Facebook-grupp riskerar överrepresentation av särskilt engagerade true crime-konsumenter. Dessa faktorer begränsade överförbarheten, men eftersom studiens mål är analytisk bedömdes detta inte att påverka kvaliteten på ett avgörande sätt, (Bryman et al., 2025, s. 443).

4.7.3 Pålitlighet

Enligt Bryman et al., (2025, s 442) är pålitlighet i kvalitativ forskning svår att uppnå i traditionell mening, eftersom sociala sammanhang inte kan upprepas på exakt samma sätt. Istället betonas intern pålitlighet, vilket handlar om i vilken utsträckning författarna är konsekventa är i sin tolkning av materialet (Alvinus et al., 2023, s. 30; Bryman et al., 2025, s. 443). I denna studie eftersträvades pålitlighet genom att analysprocessen dokumenterats noggrant. Alla tolkningar av intervjumaterial har diskuterats och jämförts mellan författarna. Detta minskar risken för subjektiva tolkningar (Bryman et al., 2025, s. 442–443).

4.7.4 Bekräftelsebarhet

Bekräftelsebarhet motsvarar objektivitet och innebär att forskaren ska visa att slutsatserna grundas i empirin (Bryman et al., 2025, s. 446). I denna studie har detta hanterats genom reflexivitet. Bryman et al. (2025, s. 448) och Alvinus et al (2023, s. 32) beskriver detta som en reflektion över sig själv och sina egna erfarenheter. I praktiken innebar detta att författarna kontinuerligt diskuterat egna relationer till true crime och hur detta kunde ha påverkat materialet. Tolkningar har alltid återkopplats till direkta citat och uttryck i intervjuer och enkätsvar. All analys har utförts enligt samma systematiska steg för alla materialdelar, vilket stärkte transparensen.

4.8 Forskningsetik

Studien genomfördes i enlighet med Vetenskapsrådets riktlinjer i God forskningssed (2024), GDPR och forskningsetiska rekommendationer som gäller för studentarbeten vid Linnéuniversitetet. Det togs särskild hänsyn till de fyra etiska huvudprinciperna som är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (se bilaga 3 och 4). Dessa utgör riktlinjer för forskning som involverar människor (Vetenskapsrådet, 2024, s. 67–69; s. 100–105).

Deltagarna informerades i förväg om studiens syfte, datainsamlingsmetoder och hur materialet hanterades. Information gavs både muntligt och skriftligt till intervjupersonerna, medan enkät-respondenterna enbart fick skriftlig information (se bilaga 2 och 3). Informationen som gavs till deltagarna förklarade att deras medverkan var frivillig och att de när som helst kunde avbryta sitt deltagande utan att ange någon anledning (Vetenskapsrådet, 2024, s. 62–63). Det informerades även om att deras uppgifter skulle behandlas enligt GDPR och Vetenskapsrådets riktlinjer för god forskningssed. I enlighet med Vetenskapsrådet (2024, s. 63–64) informerades deltagarna om hur deras personuppgifter skulle behandlas och lagras, detta överensstämmer med kravet på transparens och respekt för deltagarnas självbestämmande.

Vetenskapsrådet betonar att samtycke i forskning ska vara informerat, frivilligt och dokumenterat. Detta innebar att deltagarna skulle förstå studiens syfte, hur deras uppgifter skulle användas och att de när som helst kunde avbryta sin medverkan utan negativa

konsekvenser. Samtycke ska inte enbart ses som ett formellt godkännande, utan som en pågående process där deltagarna kontinuerligt ges möjlighet att bekräfta eller dra tillbaka sitt deltagande, (Vetenskapsrådet, 2024, s. 67–68).

I denna studie inhämtades samtycke på flera sätt eftersom författarna både samlade in enkätsvar och genomförde intervjuer. Inför intervjuerna fick deltagarna skriftlig information om studiens syfte, etiska riktlinjer och hur deras material skulle behandlas (se bilaga 3). Därefter inhämtades ett skriftligt samtycke (se bilaga 4). Innan inspelningen påbörjades dokumenterades även ett muntligt samtycke, vilket var särskilt viktigt eftersom rösten räknas som en personuppgift och därmed omfattas av ett förstärkt skydd enligt Vetenskapsrådets riktlinjer (2024, s. 69). Detta säkerställde att deltagarna tydligt förstod vad ljudinspelningen innebar och hur ljudfilerna skulle hanteras.

För enkätdeltagare inhämtades samtycke digitalt i början av enkäten, som genomfördes via Google Formulär (se bilaga 2). Deltagarna informerades om anonymitet, frivillighet och hur deras svar skulle behandlas. IP-adresser samlades inte in, vilket stärkte skyddet av deltagarnas anonymitet. I samband med utformningen av enkäten tog författarna kontakt med Etikkommitén Sydost, som gav vägledning kring anonym datainsamling. Kommitén bekräftade att Google Formulär var ett lämpligt verktyg. Denna procedur överensstämmer med Vetenskapsrådets krav på att även digital datainsamling ska innehålla tydlig information och ett aktivt godkännande (Vetenskapsrådet, 2024, s. 69–70).

Genom att arbeta med flera former av samtycke säkerställdes att deltagarna förstod villkoren för medverkan och att deras integritet skyddades i alla delar av forskningsprocessen, vilket var viktigt för att upprätthålla en etiskt hållbar studie. Allt datamaterial behandlades konfidentiellt i enlighet med GDPR:s krav på att personuppgifter ska skyddas genom lämpliga säkerhetsåtgärder (Vetenskapsrådet, 2024, s. 67).

Åtgärderna i studien fokuserade på att namn, arbetsplats och andra identifierande detaljer avlägsnades. Detta innebär att journalisternas specifika arbetsgivare inte angavs i studien, för att minsta risken för att enskilda individer eller redaktionen skulle kunna identifieras. Respondenternas roller presenterades på en generell nivå, såsom journalist, publik eller producent, och endast författarna hade tillgång till materialet. Enligt Vetenskapsrådets riktlinjer behöver forskarna även vara uppmärksamma på att kombinationer av uppgifter, exempelvis kön, ålder och yrkesbeskrivningar, kunde leda till identifiering och därför också skulle skyddas (Vetenskapsrådet, 2024, s. 66).

All data användes enbart för denna studie. I linje med Vetenskapsrådets (2024, s. 67) riktlinjer behandlades alla personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR). Detta innebar att personuppgifter inte användes för andra syften, inte delades med externa aktörer och endast förekom i anonymiserad form.

Hanteringen av personuppgifter i studien reglerades av GDPR. Vetenskapsrådet (2024, s. 69) betonar att all behandling av personuppgifter omfattar varje moment där uppgifterna används, från insamling och lagring till analys, publicering och slutlig radering. Detta innebar att både intervjuer, ljudfiler och enkätsvar omfattades av dataskyddsreglerna så länge de kunde kopplas direkt eller indirekt till en levande person (Vetenskapsrådet, 2024, s. 69).

En viktig aspekt i GDPR är att personuppgifter endast får samlas in och lagras för tydligt angivna ändamål som är berättigade och relevanta för studien (Vetenskapsrådet, 2024, s. 69–70). Endast de uppgifter som behövdes behandlades, och materialet sparades inte

längre än vad som krävdes för forskningens ändamål. I denna studie innebar det att inspelade intervjuer och enkätdata enbart lagrades fram till godkänt resultat och därefter raderades så att ingen individ kunde identifieras.

Vetenskapsrådet (2024, s. 70) framhåller även att personuppgifter måste skyddas genom lämpliga säkerhetsåtgärder, såsom lösenordsskydd och begränsad åtkomst. Detta var särskilt relevant i studien eftersom ljudinspelningar betraktas som personuppgifter och kräver extra omsorgsfull hantering.

Ämnesområdet innebar etiska överväganden, efter det rör utsatta personer. Även om studien inte inkluderade intervjuer med brottsoffer, kunde vissa frågor upplevas som känsliga. Detta gällde särskilt resonemang om integritet, anhöriga och risk för exploatering vilket betyder att någon utnyttjas på ett sätt som gynnar andra. Respondenterna informerades därför om att deltagandet var frivilligt. De kunde avstå från att svara på frågor eller avbryta intervjun när som helst.

De risker studien kunde medföra var främst obehag inför vissa frågor. Det fanns även en oro för att uttalanden skulle kunna kopplas till en specifik person eller arbetsplats. Ytterligare en risk var osäkerheten att beskriva en hel produktion. Dessa risker hanterades genom ett konsekvent arbete med konfidentialitet, där namn, arbetsplatser och andra identifierande uppgifter utelämnades i presentationen av materialet. Endast författarna hade tillgång till information om intervjupersonerna. Deltagarnas frivillighet betonades även genom hela forskningsprocessen vilket ligger i linje med Vetenskapsrådets krav på att skydda forskningsdeltagarens rättigheter (Vetenskapsrådet, 2024, s. 70).

Sammantaget innebar detta att allt datamaterial lagrades säkert. Materialet användes endast för forskningsändamål. Materialet skyddades från obehörig åtkomst och det skedde i enlighet med principer för integritet och dataskydd enligt GDPR samt Vetenskapsrådets riktlinjer (Vetenskapsrådet, 2024).

4.8.1 AI-användning i uppsatsen

I enlighet med Linnéuniversitetets riktlinjer för generativ AI har AI-verktyg används i denna studie på ett transparent och etiskt godtagbart sätt. Generativ AI kan fungera som stöd i skrivandet genom att erbjuda alternativa formuleringar, språklig bearbetning och hjälp att strukturera text (Linnéuniversitetet, 2024, s. 4–5). I denna uppsats har AI endast använts för sådana språkliga och administrativa syften, exempelvis för att förbättra testens klarhet och flyt, samt som ett bollplank för att förtydliga resonemang.

I enlighet med universitetets riktlinjer har ingen AI-tjänst använts för att generera innehåll som utgör analys, tolkning eller kodning av empirin. Analysarbetet som samtliga forskningsresultat är därför helt och hållet utförda av författaren. Linnéuniversitetet (2024, s.1–2) betonar att studenten alltid är ansvarig för det material som lämnas in och att AI inte får ersätta den egna kunskapsutvecklingen eller de examinatorer som ska visa studentens självständiga förmåga. Detta har varit styrande för hur AI har använts i studien.

Vid användning av externa AI-verktyg, såsom Chat GPT, rekommenderar universitetet att inga personuppgifter eller känsliga uppgifter matas in i tjänsterna (Linnéuniversitetet, 2024, s. 2). Dessa riktlinjer har följts: inget empiriskt material, inga intervjuvar eller andra uppgifter som kan kopplas till deltagarna har delats med AI-system. All databehandling har skett lokalt och manuellt av forskaren.

4.9 Metodkritik & metodologiska begränsningar

I detta avsnitt diskuteras studiens metodologiska val ur ett metod-kritiskt perspektiv samt de begränsningar som följer av dessa val. Syftet är att öka transparensen och tydliggöra hur metodvalen kan ha påverkat studiens tillförlitlighet.

4.9.1 Risk för social önskvärdhet

Ett metodologiskt problem i intervjuer som berör etiska frågor är risken för social önskvärdhet, vilket innebär att deltagarna kan anpassa sina svar för att framstå i en positivare vinkel (Bryman et al., 2025, s. 266). Producenterna kan exempelvis beskriva sina arbetsprocesser som mer etiskt genomtänkta än de faktiskt är, eller formulera sig strategiskt kring känsliga ämnen. Detta kunde göra att vissa resonemang blev mindre transparenta och att intervjumaterialet delvis kunde präglas av självrepresentation snarare än faktiska arbetsrutiner. Näher och Krumpal (2012, refererad i Bryman et al., 2025, s. 266) menar att det är viktigt att mjuka upp frågor för att benägenheten för social önskvärdhet minimeras.

4.9.2 Forskarens förförståelse

Eftersom true crime är en genre som väcker engagemang finns en risk att egna erfarenheter, medievanor och etiska värderingar påverkar både hur materialet tolkades och vilka aspekter som lyftes fram. Bryman et al. (2025, s. 435–436) betonar att kvalitativ forskning ofta bygger på ett flexibelt och mindre strukturerat arbetssätt, där forskaren rör sig nära deltagarnas sociala värld. Detta gör det svårare att helt separera analysen från forskarens egna utgångspunkter, vilket ökar kravet på reflexivitet. Detta hanterades genom diskussioner av tolkningar samt jämförelser av läsningar av materialet. Alla teman prövades kontinuerligt mot empiriska citat och studiens forskningsfrågor. Samtidigt kan påverkan från förförståelsen inte helt uteslutas. Bryman et al. (2025, s. 435–436) menar alltså att forskarens perspektiv och tidigare forskning oundvikligen påverkar analysprocessen.

4.9.3 Generaliserbarhet

En begränsning i studien rör generaliserbarhet. Kvalitativa studier bygger ofta på små och strategiska urval, vilket innebär att resultatet inte kan överföras till en större population. Bryman et al. (2025, s. 190) betonar att generalisering främst är ett krav inom kvalitativ forskning, där representativa urval och hög extern validitet är viktiga. I denna studie innebär det att varken producent- eller publikperspektiven kan sägas spegla alla som arbetar med eller konsumerar true crime i Sverige. Istället bör resultaten förstås som analytiska insikter som fördjupar förståelsen av hur etiska och journalistiska avvägningar hanteras inom genren, snarare än som slutsatser som gäller generellt för hela fältet.

4.9.4 Tematisk analys, risk för subjektivitet

En begränsning med tematisk analys är att metoden innebär en hög grad av forskarens egen tolkning, vilket kan påverka vilka teman som identifieras och hur de beskrivs. Bryman et al. (2025, s. 431) menar att kvalitativ analys är subjektiv och att man beaktar världen med respondenternas ögon. Bryman et al. (2025, s. 661) beskriver sedan att analytikerna ska utveckla sina tankar om datan, för att kunna undersöka vilka teman som finns i materialet. Detta innebär att författarna i denna studie kunde ha identifierat olika teman utifrån samma material. Detta är en viktig metodkritisk aspekt eftersom det tydliggör att analysen kan ha formats av författarnas egna tolkningar snarare än någon objektiv tematik i materialet.

4.9.5 Tidsramar och praktiska begränsningar

Tidsbegränsningen påverkade djupet i analysen, då kvalitativ tematisk enligt Bryman et al. (2025, s. 661–662) vanligtvis utvecklas genom flera analyscykler. Ett längre forskningsprojekt hade möjliggjort en mer omfattande tematisering och fler jämförelser mellan respondenternas utsagor.

Kombinationen av strukturerade intervjuer och den kvantitativa enkäten, med möjlighet till kvalitativa svar, var ett sätt att stärka trovärdigheten genom att kombinera flera datakällor, dessvärre kunde empirin inte genomföras i önskad omfattning. Bryman et al. (2025, s. 701) menar att det är praktiskt svårt att få tillräcklig data inom begränsande studentprojekt.

En metodologisk begränsning i studien rör även valet av intervjumetod. På grund av tekniska problem med Zoom genomfördes intervjuerna via telefon. Även om telefonintervjuer kan vara praktiska ur ett tids- och kostnadsperspektiv, lyfter Bryman et al. (2025, s. 535–536) flera nackdelar som är särskilt relevanta för kvalitativa studier. En svaghet är att studiens författare inte kan ta del av intervjupersonens kroppsspråk, vilket utgör viktiga ledtrådar för att kunna tolka reaktioner, osäkerheter eller känslomässiga nyanser. Detta påverkade möjligheten att fånga komplexiteten i respondentens resonemang. Bryman et al. (2025, s. 536) menar även att telefonintervjuer kan innebära en ökad risk för störningar, vilket kan bryta intervjuens rytm. Även om telefonintervjuer kan vara bekväma för deltagaren innebar dessa begränsningar att datamaterialet kan ha blivit mindre nyanserat än om intervjuerna hade kunnat genomföras i fysisk form.

4.9.6 Pilotstudie

En ytterligare metodologisk begränsning i studien var att någon formell pilotstudie inte genomfördes. Bryman et al. (2025, s. 316–317) betonar att pilotstudier är viktiga eftersom de gör det möjligt att testa frågornas tydlighet, identifiera potentiella missförstånd och säkerställa att intervjuguiden fungerar som avsett. I denna studie prioriterades dock den faktiska datainsamlingen, delvis på grund av tidsramar och begränsad tillgång till intervjupersoner med relevant yrkeserfarenhet.

Eftersom studien saknade pilotstudie kom den första intervjun att fungera som en skarp pilotstudie. Det var först efter detta samtal som det blev tydligt att vissa frågor behövde kompletteras med stödformuleringar och förklarande exempel för att intervjupersonen lättare skulle förstå syftet med dem. Avsaknaden av ett pilotstudie kan därmed ha påverkat studiens kvalitet, eftersom den initiala intervjun genomfördes med en mindre förfinad intervjuguide än de senare. Detta resonemang skapar en viss variation i datainsamlingen och begränsar jämförbarheten mellan intervjuerna, något som enligt Bryman et al. (2025, s. 316) är en risk när pilot-momentet utelämnas. Avsaknaden av pilotstudien innebar alltså att vissa brister i frågornas utformning upptäcktes först under datainsamlingen, vilket är en viktig metod-kritisk aspekt att beakta vid tolkning av resultaten.

5 Resultat och analys

I detta kapitel presenteras och analyseras resultaten från studiens empiriska material i relation till uppsatsens syfte och forskningsfrågor. Syftet med studien är att undersöka hur svenska true crime-produktioner navigerar gränsen mellan journalistik och underhållning. Med särskilt fokus på de etiska överväganden som uppstår när verkliga brott och personer gestaltas i ett dramatiserat format. Studien tar sin utgångspunkt i tidigare forskning som visar att true crime-genren präglas av en spänning mellan journalistiska ideal, dramaturgiska krav och publikens förväntningar (Gemzøe, 2021, s. 81–83; Boling, 2019, s. 171–173; Weber, 2024, s. 60–63).

Analysen vägleds av tre forskningsfrågor som rör producenternas etiska resonemang och ansvar. Dessa är balansen mellan faktabaserad journalistisk och dramaturgiska grepp, samt publikens etiska förväntningar på svenska true crime-produktioner. Genom att besvara dessa frågor bidrar studien till att belysa hur journalistiskt ansvar förstås och praktiseras i en genre som befinner sig i gränslandet mellan information och underhållning.

Resultaten presenteras genom en kvalitativ innehållsanalys med tematiskt angrepp, vilket möjliggör identifiering av återkommande mönster, spänningar och tolkningsprocesser i materialet (Bryman et al., 2025, s. 658–660). Den tematiska strukturen gör det möjligt att analysera hur frågor om etik, ansvar, dramaturgi och publika relationer förhandlas inom true crime-genren, snarare än att enbart redovisa enskilda utsagor. Tematiseringen bidrar därmed till en analytisk helhet där empirin sätts i relation till studiens teoretiska ramverk.

Analysen bygger på ett triangulärt empiriskt material bestående av semistrukturerade intervjuer med svenska true crime-producenter samt kvantitativa enkätsvar, med möjlighet till kvalitativa frisvar, från publiken. Kombinationen av producent- och publikperspektiv möjliggör en jämförande analys av hur etiska överväganden formuleras, både av dem som producerar innehållet och av dem som konsumerar det. En flermetodisk ansats stärker studiens analytiska djup och möjliggör en mer nyanserad förståelse av genrens etiska och journalistiska praktik (Bryman et al., 2025, s. 444).

Resultaten tolkas med hjälp av den sociala ansvarsteorin och normativ medieteorin. Normativ teori används för att belysa mediernas samhällsuppdrag och de ideal som journalistiken förväntas leva upp till i ett demokratiskt samhälle (Fourie, 2017, s. 111–115; refererad i McQuail, 1992; 1995; 2000). Den sociala ansvarsteorin bidrar med ett analytiskt ramverk för att förstå frågor om hänsyn, integritet och ansvar för konsekvenserna. Med ett särskilt fokus på relationen till brottsrapportering och gestaltning av utsatta individer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47; s. 316–320). Genom att sätta empirin i relation till dessa teorier möjliggörs av analys av hur svenska true crime-produktioner balanserar mellan journalistisk trovärdighet, publikens engagemang och etiskt ansvar.

5.1 Tema 1: Etiskt ansvar och hänsyn till brottsoffer och anhöriga

Ett genomgående tema i intervjuerna med producenterna var betoningen på ett moraliskt ansvar gentemot brottsoffer och anhöriga. Alla producenter beskriver att de aktivt arbetar med att dra gränser för vad som kan och bör berättas. Detta gäller särskilt detaljer som riskerar att upplevas som integritetskränkande eller traumatiserande. En producent beskriver detta ansvar som en viktig del i arbetet med true crime och kopplar det till de konsekvenser en publicering kan få för enskilda individer:

“Man har ett ansvar som publicist eller som producent av någonting som ses av hundratusentals människor. Du har ett jätteansvar i det och man måste fundera över varför man gör det här och vad det kan få för konsekvenser.”

Ett resonemang som betonades var att även fast material är offentligt tillgängliga, innebär det inte automatiskt att det bör användas i berättelsen. En producent uttrycker detta genom att skilja mellan juridisk möjlighet och etisk legitimitet:

“Det är offentligt material egentligen, vem som helst kan plocka ut det. Däremot har du inte rätt att publicera det hur som helst.”

Här träder ett synsätt där varje publicistiskt beslut kräver en etisk avvägning mellan allmänintresse och risken för personlig skada.

Särskilt tydligt blir detta resonemang kring namnpublicering och visualisering av offer. Majoriteten av producenter framhåller att de undviker att använda namn, bilder eller privata detaljer om det inte finns ett tydligt journalistiskt motiv. Detta gäller i synnerhet när brottsoffer eller anhöriga fortfarande är i livet. En producent beskriver hur anonymisering används som ett sätt att visa hänsyn även när berättelsen ändå anses journalistiskt relevant:

“Om vi inte får godkännande från anhöriga så kan vi ändå berätta, men då gör vi det inte med namn och bild.”

En återkommande formulering i intervjuerna är att berättelsen inte får bygga sin dramaturgiska kraft på människors lidande, utan snarare på samhällseliga sammanhang eller rättsprocesser. Detta uttrycks i producenternas resonemang om spänning och gestaltning. En producent menar att dramatisering måste hanteras varsamt när verkliga människor berörs:

“Spänning är något man förknippar med fiction. När det gäller riktiga brott måste man vara väldigt försiktig med hur man berättar.”

En annan producent betonar att syftet inte är att utnyttja lidandet, utan att berätta på ett etiskt försvarbart sätt:

“Vi gör inte det här för att vara spekulativa eller peka ut, utan för att berätta historien på ett anständigt sätt.”

Publikens enkätsvar visar ett liknande mönster. Svaren visar att flera respondenter uttrycker normativa förväntningar på hur true crime-produktioner bör hantera information om brottsoffer och anhöriga. Av de 106 respondenterna uppgav 49% att information om brottsoffer och anhöriga bör hanteras mycket varsamt, 34% ganska varsamt. 17% ansåg att sådan information kan hanteras mer detaljerat. Resultatet indikerar en stark publikförväntan på återhållsamhet, särskilt när identifierade uppgifter såsom namn, bilder och privata detaljer inte fyller ett tydligt journalistiskt syfte.

Resultaten visar vidare att publikens förväntningar inte enbart är kopplade till true crime-genrens underhållningsvärde. Publikenkätens svar på vad som är viktigast när de tar del av true crime förklarades i flera öppna svar:

“Det viktigaste för mig är rättsprocessen, omständigheterna och motiv.”

“Jag vill ha en blandning av allt”

“Närhet till mig, både tid och geografi”

“Mordprocessen”

Samtidigt angav 31% av respondenter att spänning var en avgörande anledning till att de konsumerar true crime. Sammantaget pekar resultaten på en publik som både efterfrågar ett engagerande berättande och ställer tydliga krav på trovärdighet och journalistisk integritet. Detta speglas även i producenternas erfarenheter av publikreaktioner, där normerna upplevs som tydliga men ibland motstridiga:

“Vi får ofta reaktioner där folk tycker att vi är för försiktiga, och lika ofta att vi är för offensiva. Det säger något om att publiken har väldigt tydliga normer för vad som är okej.”

5.1.1 Analys

Det genomgående fokus som producenterna lägger på ansvar gentemot brottsoffer och anhöriga kan förstås i relation till den sociala ansvarsteorin. Den sociala ansvarsteorin betonar att journalistik inte enbart handlar om att förmedla sann information. Det innebär också ett ansvar att beakta vilka konsekvenser en publicering kan få för enskilda individer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41; s. 53). Producenternas resonemang visar att offentligt tillgängligt material inte automatiskt betraktas som legitimt att använda. Detta speglar ett ansvarsbegrepp som sträcker sig bortom juridisk korrekthet och grundas i etiska bedömningar av potentiell skada. Detta ligger i linje med den sociala ansvarsteorins krav på att medier aktivt ska undvika att orsaka lidande, även när informationen är sann och laglig.

Denna hållning speglar även den konflikt mellan sanning och konsekvens som Wigorts Yngvesson (2006) identifierar i journalistisk praktik. Hon visar att journalister ofta ställs inför etiska dilemman där publicering av korrekt information kan stå i direkt motsättning till hänsyn till brottsoffer och andra utsatta grupper (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 316–320). I det empiriska materialet framträder producenterna som medvetna om denna konflikt. De framställs som aktörer som försöker hantera detta genom återhållsamhet, snarare än genom ett konsekvensneutralt publiceringsideal.

Producenternas betoning på restriktivitet kring namnpublicering och visualisering av offer kan vidare förstås genom Wigorts Yngvessons (2006, s. 324–325) begrepp om “*den andre*” som moraliskt subjekt. Enligt detta perspektiv innebär journalistiskt ansvar att se de personer som skildras som mer än medel för berättelsen och att erkänna deras värdighet (Yngvesson, 2006, s. 324–325). När producenterna uttrycker att berättelsen inte bör bygga människors lidande visar det på ett ansvarsetiskt synsätt. Den avbildade människan sätts alltså före berättelsens underhållningsvärde.

Publikens normativa förväntningar förstärker denna tolkning. Respondenterna betonar återhållsamhet, trovärdighet och respekt som viktiga kriterier för true crime-produktioner. Detta indikerar att publikens etiska bedömningar i viss mån sammanfaller med producenternas professionella ideal. Detta indikerar på en form av normativ samreglering, där publikens värderingar bidrar till att sätta gränser för vad som uppfattas som legitimt berättande inom genren.

Å andra sidan blir Webers (2024) kritik av sensationalistisk true crime en viktig analytisk kontrast. Weber (2024, s. 61–63) visar hur användningen av bland annat brottsoffers namn och personliga detaljer ofta sker utan samtycke och riskerar att skapa asymmetriska maktrelationer mellan producent och offer. Vidare menar Weber (2024, s. 63–64) att emotionellt intensifierade berättelser kan förenkla komplexa brott och orsaka ytterligare

lidande för anhöriga. Mot bakgrund av denna kritik framstår producenternas och publikens betoning på återhållsamhet som ett medvetet avståndstagande. Det riktas mot den typ av sensationalism som Weber (2024, s. 60–64) identifierar som problematisk inom genren.

Att publiken lyfter både etik och spänning visar att etiskt ansvar inom true crime inte innebär att dramaturgi avvisas helt. Istället handlar det om att förhandla dess gränser. Detta understryker att ansvar är situationsbundet och formas i mötet mellan journalistiskt ideal, publikens förväntningar och risken för skada.

5.1.2 Koppling till forskningsfråga

Analysen av detta tema bidrar i första hand till att besvara studiens första forskningsfråga: *Hur resonerar svenska true crime-producenter kring etiska överväganden, ansvar och journalistiska ideal i produktionen av innehåll om verkliga brott och verkliga personer?*

Resultaten visar att producenternas resonemang präglas av ett ansvarsetiskt perspektiv. Hänsyn till brottsoffer och anhöriga fungerar som en normativ gräns för vad som anses journalistiskt berättigat.

Temat bidrar även till att besvara studiens tredje forskningsfråga: *Vilka etiska förväntningar har publiken på svenska true crime-produktioner?*

Publikens betoning på återhållsamhet, trovärdighet och respekt visar att mottagare inte enbart värderar genren utifrån underhållningsvärde. De formulerar tydliga normativa krav på hur verkliga människor och brott bör gestaltas.

Slutligen skapar analysen en grund för den andra forskningsfrågan: *Hur beskriver producenterna sin balansgång mellan faktabaserad journalistisk och dramaturgiska grepp som syftar till att skapa engagemang och spänning?*

Producenternas och publikens gemensamma betoning på att berättelsen inte bör bygga på sin dramaturgiska kraft på människors lidande. Detta pekar mot en medveten gränsdragning mellan journalistiskt berättande och underhållningsformer som riskerar att exploatera individers utsatthet.

5.2 Tema 2: Balansen mellan journalistik och dramaturgi

Intervjuerna visade att samtliga producenter använde dramaturgiska grepp som en naturlig del av sitt berättande. Dramaturgi beskrevs inte som något som tillfördes i efterhand, utan som en integrerad del av hur berättelser strukturerades. En producent beskrev hur arbetet liknade dokumentärt filmskapande.

“Man tänker tidigt på vilka scener man har, vilka platser man kan vara på och hur man kan bygga en berättelse som håller hela vägen.”

Producenterna betonade att dramaturgi ofta avgjorde vilket format ett material lämpade sig för. En producent förklarade att vissa fall upplevdes journalistiskt intressanta men saknade en narrativ båge.

“Det kan vara jätteintressant brottslighet, men det finns ingen tidslinje, ingen båge. Då funkar det inte riktigt som ljud-dokumentär.”

Samtidigt betonades att dramaturgiska grepp inte uppfattades stå i konflikt med journalistik. En producent uttrycker detta tydligt.

“Jag tycker inte att dramaturgi står i konflikt med journalistisk. Det handlar om hur man får fram berättelsen på ett sätt som fungerar.”

Trots att dramaturgi sågs som nödvändig, framkom tydliga gränsdragningar. Alla producenter tog explicit avstånd från att förstärka eller överdriva för berättelsens skull. En producent formulerade detta som grundprincip:

“Om man upplever att det finns konflikt mellan att berätta en bra historia och att följa de journalistiska spelreglerna, då har man nog gått vilse.”

Liknande resonemang återkom hos andra producenter, som betonade att förenkling är en del av all journalistik, men att gränsen går vid vilseledning.

“Man kan hålla på vissa delar till nästa avsnitt för att skapa intresse, men man kan aldrig hitta på eller förstärka något som inte är sant.”

Publikenkäten visade att respondenterna generellt efterfrågade både spänning och faktabaserad journalistik. Av de 106 respondenterna uppgav 55% att de upplever true crime som mest tillfredsställande när balansen mellan fakta och dramaturgi är jämn. Medan 30 % ansåg att produktionerna ofta har ett större fokus på dramaturgi än fakta. 9% upplevde att genren generellt har ett större fokus på fakta, medan resterande respondenter var osäkra eller inte hade någon uppfattning. Resultaten indikerar att publiken i hög grad efterfrågar både journalistiskt innehåll och berättandets engagemang, men att gränsdragningen mellan dessa upplevs som osäker.

I enkäten inkluderas även en fråga om i vilken grad publiken upplever att etablerade medier följer pressetiska riktlinjer i true crime-produktioner. På en femgradig skala angav respondenterna i genomsnitt 3 av 5, vilket indikerar en måttlig tilltro till att pressetiska principer följs konsekvent inom genren. Resultaten tyder på att publiken varken uppfattar följsamheten till riktlinjer som genomgående bristfällig eller fullt tillfredsställande, utan som situationsberoende och varierande.

5.2.1 Analys

Resultaten visar att producenterna inte beskriver balans som ett val mellan två motstridiga logiker, utan som ett kontinuerligt förhandlande där dramaturgi används inom journalistikens ramar.

Ur ett normativt medieteoriskt perspektiv förväntas journalistik tjäna samhället genom att förmedla korrekt och tillförlitlig information (Fourie, 2017, s. 111–115). Producenternas återkommande betoning på korrekthet, gränser och journalistiska spelregler kan förstås som ett sätt att upprätthålla detta samhällsuppdrag samtidigt som berättandet görs engagerande. Dramaturgi bär här ett medel för begriplighet snarare än ett avsteg från journalistiska ideal.

Gemzøe (2021, s. 81–85) beskriver true crime som en genre där etisk hållbarhet är avgörande, eftersom berättartekniska val får konsekvenser för verkliga människor. Producenternas tydliga avståndstagande från överdrift och sensationalism speglar denna idé. Dramaturgi accepteras så länge den inte riskerar att underminera respekt, korrekthet eller ansvar.

Boling (2019, s. 171–174) beskriver hur producenter ofta befinner sig i en balansgång mellan narrativt driv och journalistisk objektivitet. I detta material framträder denna balansgång som både medveten och återkommande. Samma spänning uttrycks i flera intervjuer, alltså behovet av att skapa engagemang erkänns, men avgränsas tydligt genom journalistiska normer.

Publikens förväntningar förstärker samtidigt denna spänning. Enkäten visar att spänning är en motivationsfaktor, vilket ökar trycket på dramaturgiska grepp. Samtidigt är trovärdighet en lika viktig värdering för publiken. Därmed kan producenternas balansgång förstås som ett svar på normativa journalistiska ideal och på publikens dubbla krav.

Temat visar alltså att producenterna beskriver sin balansgång mellan journalistik och dramaturgi. Även som en praktisk och etisk förhandling, där dramaturgiska grepp används för att skapa engagemang utan att göra avkall på journalistisk korrekthet. Balansen upprätthålls genom tydliga gränser för förenkling och dramatisering, samtidigt som publikens förväntningar på spänning bidrar till att denna balans ständigt måste omförhandlas.

5.2.2 Koppling till forskningsfråga

Analysen av detta tema bidrar främst till att besvara studiens andra forskningsfråga: *Hur beskriver producenterna sin balansgång mellan faktabaserad journalistik och dramaturgiska grepp som syftar till att skapa engagemang och spänning?*

Resultaten visar att producenterna inte beskriver denna balansgång som ett val mellan två motstridiga logiker, utan som en kontinuerlig och medveten förhandling där dramaturgiska grepp används inom ramen för journalistiska ideal. Dramaturgi framställs som ett nödvändigt berättartekniskt verktyg för att skapa begriplighet och engagemang, samtidigt som tydliga gränser dras vid överdrift, vilseledning och sensationalism. Producenterna betonar att journalistisk korrekthet och ansvar aldrig får underordnas berättelsens spännings logik.

Temat bidrar även till att besvara studiens tredje forskningsfråga: *Vilka etiska förväntningar har publiken på svenska true crime-produktioner?*

Publikenkäten visar att publiken efterfrågar en balans mellan spänning och trovärdighet, där faktabaserad journalistik utgör en normativ utgångspunkt. Samtidigt uttrycks kritik mot produktioner som upplevs som överdrivet dramatiserade eller spekulativa. Detta indikerar att publiken inte enbart konsumerar true crime som underhållning, utan formulerar tydliga etiska förväntningar på hur berättelser om verkliga brott bör gestaltas.

Slutligen skapar analysen även beröringspunkter med studiens första forskningsfråga: *Hur resonerar svenska true crime-producenter kring etiska överväganden, ansvar och journalistiska ideal i produktionen av innehåll om verkliga brott och verkliga personer?*

Producenternas återkommande betoning på gränsdragningar, korrekthet och journalistiska spelregler visar att etiska överväganden genomsyrar arbetet med dramaturgi. Balansen mellan journalistik och berättande framstår som en etisk praktik där ansvar gentemot publik, brottsoffer och samhället fungerar som vägledande principer.

5.3 Tema 3: Publiken som medskapare och etisk påverkansfaktor

Intervjuerna visade att producenterna i studien uppfattade publiken som en alltmer närvarande aktör i true crime-produktioner. Majoriteten av producenter beskrev att publikens engagemang påverkade hur de reflekterade över sitt arbete. Detta skedde främst efter publicering. Engagemanget ledde dock sällan till förändringar i redan färdigt material. En producent uttryckte det på följande sätt.

“Du kan ju inte förändra någonting utifrån vad tittarna säger, för reaktionerna kommer så sent. Men man tar med sig det till nästa projekt.”

Publikens reaktioner beskrivs ofta som polariserade. En producent menade att responsen sällan var entydig, utan snarare drog åt två håll.

“Det är alltid lika många som tycker att man går för långt som tycker att man inte går tillräckligt långt.”

Detta återkom i flera intervjuer och beskrevs som en återkommande del av arbetet inom genren.

Sociala medier beskrevs av producenterna som en central plats för publikens engagemang, men också som en miljö där etiska gränser ofta förskjuts. Majoriteten av producenterna uttryckte oro över hur diskussioner i kommentarsfältet och forum kunde bli spekulativa och närgångna. En producent beskrev skillnaden mellan etablerad journalistik och publik drivet innehåll

“Det finns folk som lägger ut förhör och rättegångar helt utan någon etisk kompass.”

Samtidigt betonade producenterna att de inte upplevde sig kunna styra publikens beteende i dessa forum, utan snarare behövde förhålla sig till att publiken fortsatte berättelsen utanför den egna produktionen.

Producenterna beskrev att publiken ofta ställde explicita krav, särskilt kring namnpublicering, detaljer och tydlighet. En producent menade att vissa delar av publiken upplevde journalistiska begränsningar som ett hinder.

“Folk undrar varför vi inte säger namnen, när de redan har läst allt på Flashback.”

Samtidigt uttrycktes en tydlig motvilja mot att låta publikens krav styra innehåller. Producenterna betonade vikten av att hålla fast vid journalistiska och etiska principer, även när detta innebar kritik från delar av publiken.

Publikenkäten visade att respondenterna i stor utsträckning beskrev sig själva som engagerade konsumenter av true crime. Av de 106 respondenterna uppgav 38% att de ofta söker vidare information om brott via andra källor, 10% söker upp andra källor mycket ofta. 37% gör det ibland, medan 15% sällan gör det. Resultaten indikerar en publik som inte enbart konsumerar innehåll passivt, utan i stor utsträckning deltar aktivt i informationssökande kring brotten.

Resultaten pekar därmed på en publik som både ser sig som aktiv och medveten, men som samtidigt deltar i en kultur där gränser för ansvar och etik är förhandlingsbara.

5.3.1 Analys

Traditionell normativ medieteorin har historiskt fokuserat på mediernas ansvar, med publiken som relativt passiv mottagare (Fourie, 2017, s. 120–123). Fourie (2017, s. 124–127) kritiserar denna syn och menar att den i allt mindre utsträckningar fångar dagens medielandskap där publiken inte enbart konsumerar utan också tolkar, sprider och vidare producerar innehåll.

I detta material framträder publiken som en aktiv aktör. Producenternas beskrivningar av publikens reaktioner, krav och vidare diskussioner visar att publikens roll sträcker sig bortom konsumtion och in i ett aktivt deltagande i true crime-berättelsernas fortsatta liv.

Begreppet *ethical communication* betonar att etiskt ansvar inte enbart vilar på avsändaren, utan delas mellan alla aktörer i den kommunikativa processen (Fourie, 2017, s. 132–135). I och med detta kan publikens engagemang förstås som både en möjlighet och en risk. Publikenkäten visar att många respondenter är medvetna om etiska gränser. Samtidigt beskriver producenterna hur publikens beteende i sociala medier ibland bidrar till spekulation vilket kan leda till gränsöverskridande. Detta illustrerar hur ansvar i praktiken blir fragmenterat, att publiken upplever sig engagerad och medveten men agerar inte alltid i linje med dessa ideal.

Boling & Hull (2018, s. 243–246) beskriver hur true crime-publiken ofta intar en aktiv roll där engagemanget kan innebära allt från tolkning till egen efterforskning och offentlig diskussion. Detta perspektiv återspeglas tydligt i både producenternas och publikens utsagor i denna studie.

Publikens krav på mer information och detaljer kan förstås som uttryck för just denna aktiva roll. Samtidigt visar materialet att denna aktivitet ibland kolliderar med producenternas etiska avvägningar.

Weber (2024, s. 60–63) beskriver hur publikens känslomässiga engagemang kan förstärka både empati och moralisk indignation, men också bidra till förenklade tolkningar av komplexa samhällsfenomen. I detta tema blir detta särskilt tydligt, att publikens engagemang fungerar både som drivkraft för demokratisk delaktighet och som en potentiell etisk risk när gränser suddas ut.

Sammantaget visar temat att publiken i True Crime-genren fungerar som både en demokratisk resurs och en etisk risk. Som resurs bidrar publiken till engagemang, diskussion och ökat intresse för rättsprocesser och samhällsfrågor. Samtidigt innebär publikens aktiva roll, särskilt i digitala miljöer, en risk för spekulation, förenkling och etiska övertramp.

5.3.2 Koppling till forskningsfrågorna

Analysen av detta tema bidrar i första hand till att besvara studiens tredje forskningsfråga: *Vilka etiska förväntningar har publiken på svenska true crime-produktioner?*

Resultaten visar att publiken i hög grad uppfattar sig själv som engagerad och medveten, samtidigt som den formulerar tydliga men inte entydiga och etiska gränser för sitt deltagande. Publikenkäten indikerar att många respondenter betonar ansvar, återhållsamhet och respekt, särskilt i relation till spekulationer kring gärningspersoner och intåg i anhörigas privatliv. Samtidigt framgår att dessa gränser ofta är situationsberoende och förhandlingsbara, vilket pekar på en publik vars etiska förväntningar både är normativ laddade och praktiskt flexibla.

Temat bidrar även till att besvara studiens första forskningsfråga: *Hur resonerar svenska true crime-producenter kring etiska överväganden, ansvar och journalistiska ideal i produktionen av innehåll om verkliga brott och verkliga personer?*

Producenternas utsagor visar att publikens roll i allt större utsträckning beaktas som en del av det etiska landskapet som omger true crime-produktioner. Samtidigt betonar producenterna vikten av att inte låta publikens krav på namnpublicering, detaljer eller spekulation styra innehållet. Detta visar att producenternas ansvarstagande inte enbart riktas mot det publicerade materialet i sig, utan även mot hur berättelser kan komma att användas, tolkas och vidareföras av publiken i digitala miljöer.

Slutligen skapar analysen också en indirekt koppling till studiens andra forskningsfråga: *Hur beskriver producenterna sin balansgång mellan faktabaserad journalistik och dramaturgiska grepp som syftar till att skapa engagemang och spänning?*

Publikens aktiva engagemang och efterfrågan på detaljer och spänning förstärker den balansgång som producenterna beskriver mellan journalistisk återhållsamhet och publikens intresse för dramatik. Därmed framträder publiken som en påverkansfaktor i producenternas etiska och dramaturgiska överväganden även när dessa överväganden inte leder till direkta förändringar av innehållet.

5.4 Sammanfattande analys

Den tematiska analysen har identifierat tre återkommande teman. Dessa teman belyser hur etiska överväganden hanteras inom svenska true crime-produktioner. Den tematiska analysen har möjliggjort en sammanhållen förståelse av mönster och spänningar i materialet (Bryman et al., 2025, s. 658–660).

Analysen visar att produktionerna genomgående betonar ett ansvar gentemot brottsoffer och anhöriga. Etiska gränsdragningar rör främst frågor om återhållsamhet och integritet. Konsekvenser av publicering lyfts som en viktig aspekt i dessa överväganden. Detta ligger i linje med den sociala ansvarsteorin på hänsyn och konsekvenser i journalistisk praktik (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47).

Vidare visar analysen att dramaturgiska grepp används som en integrerad del av det journalistiska arbetet. Dramaturgi beskrivs som ett verktyg för struktur och engagemang. Samtidigt hanteras dramaturgi inom tydliga etiska ramar. Balansen mellan faktabaserad journalistik och berättande framträder som en pågående förhandling. Journalistiska ideal fungerar som vägledande principer (Fourie, 2017, s. 111–115).

Analysen synliggör även publikens roll som en aktiv aktör. Publiken deltar genom engagemang, tolkning och diskussion som framför allt sker i digitala miljöer. Samtidigt bidrar publikens aktivitet till att etiska gränser blir rörliga och ibland omstridda. Detta speglar en förändrad relation mellan producenter och publik i ett digitaliserat medielandskap, som även Fourie (2017, s. 120–127) påstår.

Sammantaget visar analysen att etiska överväganden i svenska true crime-produktioner formas i ett samspel. Detta samspel sker mellan producenternas praktiker, genrens berättarlogik och publikens engagemang. Dessa resultat utgör en utgångspunkt för den efterföljande diskussionen.

6 Diskussion

I detta kapitel diskuteras resultaten på en övergripande nivå. Studien har undersökt hur svenska true crime-produktioner navigerar gränsen mellan journalistik och underhållning. Fokus har legat på etiska överväganden. Genom att kombinera producent-intervjuer och publik-enkäter har studien synliggjort hur ansvar, dramaturgi och publikreaktioner samspelar. Diskussionen kopplar resultaten till tidigare forskning och till studiens teoretiska ramverk. Syftet är att fördjupa förståelsen av true crime som ett samtida journalistiskt fenomen.

Sammantaget visar resultaten att gränsen mellan journalistik och underhållning i svensk true crime inte uppfattas som absolut, utan förhandlas genom etiska överväganden i varje enskild produktion. Studien besvarar därmed frågeställningarna genom att visa hur dramaturgi används inom journalistiska ramar, snarare än i konflikt med dem.

6.1 Etiskt ansvar som en praktisk och situationsbunden process

Ett framstående resultat i studien är att producenterna genomgående betonar etiskt ansvar. Detta ansvar riktas främst mot brottsoffer och anhöriga. Producenterna beskriver återhållsamhet som en nödvändig del av arbetet. Etiska beslut förstås inte som tekniska eller regelstyrda, utan beskrivs istället som situationsbundna avvägningar. Detta kan förstås i relation till social ansvarsteori. Enligt denna teori har journalistik ett ansvar att minimera skada och visa hänsyn, även när informationen är korrekt och av allmänt intresse (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47).

Resultaten visar att producenterna skiljer mellan vad som är juridiskt möjligt och vad som är etiskt legitimt. Detta ligger nära Wigorts Yngvessons (2006, s. 316–320) beskrivning av konflikten mellan spänningsfält där korrekt information kan orsaka skada. I true crime blir denna konflikt särskilt tydlig eftersom berättelserna ofta rör allvarliga brott. De involverar människor som fortfarande lever, vilket gör att varje publicering kan få långvariga konsekvenser.

Ur ett normativt perspektiv kan detta ses som ett uttryck för journalistiskt ansvarstagande. Normativ medieteorier betonar att medier ska bidra till demokratiska processer genom kvalitet, ansvar och trovärdighet (Fourie, 2017, s. 111–112). Samtidigt visar resultaten att detta ansvar inte alltid är lätt att omsätta i praktiken. Producenterna saknar i viss mån tydliga riktlinjer, de förlitar sig istället på professionellt omdöme. Detta kan skapa variation i hur etik tillämpas och kan leda till osäkerhet. Studien visar därmed att etiskt ansvar i true crime är både viktigt och svårt att operationalisera.

6.2 Journalistiska ideal i mötet med berättandets krav

En viktig del av diskussionen rör relationen mellan journalistik och dramaturgi. Tidigare forskning har ofta beskrivit true crime som en genre där journalistiska ideal riskerar att undermineras av underhållningslogik (Gemzøe, 2021, s. 81–83; Weber, 2024, s. 60–63). Studien nyanserar denna bild, eftersom producenterna beskriver dramaturgi som en integrerad del av arbetet. Den används för att skapa struktur, begriplighet och uppfattas inte som ett hot i sig.

Att dramaturgi inte uppfattas som ett hot kan kopplas till normativ medieteorier. Teorin säger inte att journalistik ska vara fri från berättande, den betonar istället att journalistik ska hålla hög kvalitet och vara ansvarstagande (Fourie, 2017, s. 111–115). I ett medielandskap där publiken har många valmöjligheter blir engagemanget en förutsättning

för genomslag. Dramaturgi blir alltså ett verktyg. Samtidigt visar resultaten att producenterna drar tydliga gränser, där överdrift, vilseledning och spekulatión beskrivs som oacceptabla. Detta tyder på att journalistiska ideal fortfarande fungerar som normativ ram.

Boling (2019, s. 171–174) beskriver hur true crime-producenter ofta befinner sig i en balansgång mellan narrativt driv och journalistisk objektivitet. Studien bekräftar denna balansgång, samtidigt visar resultaten att balansen inte uppfattas som ett val mellan två motsatser. Den beskrivs istället som ett kontinuerligt arbete. Dramaturgi används inom journalistikens ramar och är ett viktigt bidrag till forskningen. Det visar att journalistik och berättande inte nödvändigtvis står i konflikt. Konflikten uppstår först om berättandets krav tillåts styra innehållet.

Gemzøe (2021, s. 81–85) betonar vikten av etisk hållbarhet i true crime. Hon menar att berättartekniska val får konsekvenser för verkliga människor (Gemzøe, 2021, s. 81–85). Producenternas resonemang i studien ligger nära denna tanke. Dramaturgi accepteras, men endast så länge den inte bygger på människors lidande. Detta visar att etiska överväganden inte är ett tillägg till produktionen. De är en del av själva berättarprocessen. Detta kan förstås i linje med den sociala ansvarsteorin, där journalistiskt ansvar definieras utifrån vilka konsekvenser publiceringar får för berörda individer (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47).

6.3 Publikens roll och förändrade villkor för ansvar

En del av diskussionen rör publikens roll. Resultaten pekar på att publiken inte längre kan förstås som passiv. Många respondenter beskriver ett aktivt engagemang, där de följer fall över tid och diskuterar innehållet. Detta ligger i linje med tidigare forskning om en aktiv true crime-publik (Boling & Hull, 2018, s. 243–246).

Fourie (2017, s. 120–123) menar att traditionell normativ teori har haft svårt att fånga denna utveckling. Teorin bygger ofta på ett äldre massmedialt paradigm, där medier ses som institutioner och publiken som mottagare (Fourie, 2017, s. 120–123). I ett digitalt medielandskap suddas gränsen mellan producent och publik ut. Publiken deltar i tolkning och spridning (Fourie, 2017, s. 124–127). Studiens resultat stödjer denna kritik, publiken kan framstå som en aktör som påverkar hur berättelser förstås och används.

Samtidigt visar resultaten en spänning. Publiken uttrycker etiska ideal, såsom respekt, återhållsamhet och ansvar. Producenterna beskriver dock hur diskussioner i sociala medier ibland blir spekulativa och närgångna. Detta pekar på ett glapp mellan norm och praktik. Weber (2024, s. 60–63) menar att starka känslomässiga engagemang kan bidra till upprörda reaktioner och till att komplexa händelser framställs på ett förenklat sätt. I true crime kan detta förstärkas av berättelsens form, det kan skapa ett behov av svar och skuld.

Ur ett normativt perspektiv innebär detta nya etiska och ansvarsmässiga utmaningar. Om publiken är aktiv påverkas också ansvarsfördelningen, detta ligger i linje med den normativa teorins betoning på offentlighet och delaktighet (Fourie, 2017, s. 111–112). Studien visar dock att denna resurs också rymmer risker. När gränser suddas ut kan privatpersoner utsättas för granskning utan skydd. Detta gör true crime till en genre där publikens roll måste diskuteras som en etisk faktor, inte bara som en mottagare.

6.4 Teoretiska reflektioner och studiens bidrag

Studiens resultat visar att normativ medieteorin och social ansvarsteori är användbara verktyg för att analysera true crime. Normativ teori synliggör journalistikens ideal och samhällsuppdrag (Fourie, 2017, s. 111–115). Medan den sociala ansvarsteorin betonar konsekvenser och hänsyn (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47). Tillsammans gör teorierna det möjligt att analysera både journalistikens ideal och de etiska riskerna som kan uppstå i praktiken.

Samtidigt visar studien att teorierna har begränsningar. Normativ teori kan bli abstrakt, eftersom den säger vad medier bör göra, men inte alltid hur ideal omsätts i praktiken. Fouries (2017) vidareutveckling av teorin är därför viktig. Genom att betona publikens roll och etisk kommunikation blir det möjligt att analysera ett medielandskap där ansvar inte längre är ensidigt (Fourie, 2017, s. 120–127; 132–135). Även den sociala ansvarsteorin har begränsningar. Teorin fokuserar på konsekvenser och hänsyn i enskilda publicistiska beslut. Därmed belyser den i mindre grad de publika villkor som präglar dagens medielandskap (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47; 79–80).

Studiens bidrag ligger i att visa hur dessa teoretiska perspektiv kan användas för att förstå svenska true crime-produktioner. Därmed bidrar studien empiriskt till att visa hur etiska överväganden fungerar som en praktisk gränsdragning mellan journalistik och underhållning i svensk true crime. Studien visar också att producenter inte ser dramaturgi som ett hot mot journalistik. Istället ses den som ett verktyg som kräver etisk kontroll. Detta nyanserar tidigare forskning som ofta betonar riskerna med genren (Gemzøe, 2021, s. 81–83; Weber, 2024, s. 60–64).

6.5 Konsekvenser för journalistisk praktik

Studiens resultat har implikationer för journalistisk praktik i ett digitalt och publiknära medielandskap (Fourie, 2017, s. 111–115). Producenter beskriver hur publikens engagemang, särskilt i sociala medier, har blivit en integrerad del av arbetet med true crime-produktioner. Samtidigt framgår det att detta engagemang i huvudsak påverkar framtida produktioner, snarare än redan publicerat material. Detta pekar på att journalistiskt ansvar i praktiken sträcker sig bortom publiceringsögonblicket och istället blir en pågående process där efterreaktioner vägs in i det fortsatta arbetet (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 41–47).

Resultaten visar också att producenter upplever publikens reaktioner som motsägelsefulla. Krav på ökad transparens, namnpublicering och detaljer ställs parallellt med kritik om att gå för långt (Weber, 2024, s. 60–63). Detta skapar ett arbetsklimat där journalistiska beslut kontinuerligt ifrågasätts. Samtidigt som producenter uttrycker en ovilja att låta publikens krav styra innehållet. Detta är ett framträdande dilemma. Att upprätthålla professionella och etiska principer i en mediekultur där publiken förväntar sig delaktighet och ifrågasätter journalistiska begränsningar.

Särskilt tydligt blir detta i relation till sociala medier, som producenterna beskriver som arenor där etiska gränser ofta förskjuts. Jämförelsen mellan etablerad journalistik och publikdrivet innehåll visar hur journalistiska normer riskerar att försvinna. Eftersom digitala miljöer tillåter innehåll att spridas utan etiska överväganden. Detta aktualiserar frågan om huruvida befintliga pressetiska riktlinjer är tillräckliga för att hantera genrer som true crime (Wigorts Yngvesson, 2006, s. 79–80; 316–320).

Resultaten pekar mot att pressetiken inte i sig behöver ersättas, men att den kan behöva kompletteras med ett kommunikativt och kontinuerligt etiskt förhållningssätt. Detta

innebär att journalistiskt ansvar även omfattar publikinteraktioner, efterreaktioner och hur innehåll fortsätter att cirkulera i digitala miljöer efter publicering.

Om publikens roll är en integrerad del av journalistisk praktik behöver etiska frågor kopplas tydligare till digitala interaktionsmiljöer, snarare än enbart till publicering av innehåll. Studiens resultat indikerar därmed ett behov av att inom journalistisk- och medieutbildningar problematisera ansvar, gränsdragning och publikrelationer där journalistik och underhållning möts. True crime kan i detta sammanhang fungera som ett empiriskt exempel på hur journalistiska ideal prövas i ett förändrat medielandskap.

6.6 Begränsningar och vidare forskning

Studien har vissa begränsningar. Antalet intervjupersoner är begränsat vilket innebär att resultaten inte kan generaliseras. Publikenkäten bygger på respondenternas egna beskrivningar av sitt engagemang och sina uppfattningar. Detta kan påverka hur etiska ideal uttrycks i materialet. Samtidigt har studiens syfte varit analytiskt. Fokus har legat på att identifiera resonemang och återkommande mönster, snarare än att mäta omfattning.

Vidare forskning skulle kunna jämföra olika format inom true crime, såsom podcasts, tv-dokumentärer och streamingproduktioner. Dessa format kan präglas av skilda produktionsvillkor, publikrelationer och publiceringslogiker vilket kan leda till olika etiska utmaningar.

Det finns också behov av forskning som inkluderar brottsoffer och anhöriga. Deras perspektiv saknas ofta, trots att de påverkas direkt (Gemzøe, 2021, s. 81–85). Sådan forskning skulle kunna bidra med viktig kunskap om hur publiceringar upplevs av dem som står närmast de berättade händelserna.

Vidare forskning kan också följa publikens roll över tid. Digitala praktiker, plattformar och interaktionsformer förändras snabbt, vilket påverkar hur publikens engagemang tar form och vilka etiska konsekvenser detta kan få. Vidare forskning skulle därför kunna fördjupa förståelsen av hur publikens deltagande utvecklas och hur ansvar förhandlas i ett medielandskap i ständig förändring.

6.7 Slutsats

Sammanfattningsvis visar studien att svenska true crime-produktioner präglas av en ständig etisk förhandling. Producenter försöker förena journalistiska ideal med berättandets krav. Etiskt ansvar framträder inte som ett fast regelverk, utan som en situationsbunden praktik. Hänsyn till brottsoffer och anhöriga vägs mot berättandets behov av engagemang.

Studien visar vidare att publiken inte är passiva mottagare, utan spelar en aktiv roll. Publikens förväntningar och reaktioner påverkar hur true crime produceras. Detta skapar både möjligheter till engagemang och risker för etiska gränsöverskridande, vilket ytterligare förstärker producenternas ansvar.

Genom att tillämpa normativ medieteorier, särskilt socialt ansvar och begreppet ethical communication, synliggör studien hur etiska överväganden inom true crime sträcker sig bortom formella journalistiska normer. Det handlar istället om relationella och kommunikativa konsekvenser. Resultaten indikerar att dessa teorier är användbara, men behöver förstås i relation till ett digitalt medielandskap där ansvar delas mellan producent och publik.

Sammantaget kan studien dra slutsatsen att gränsen mellan journalistik och underhållning i svensk true crime inte definieras av format eller genre, utan av hur etiskt ansvar praktiseras i konkreta produktionsbeslut. Därmed besvarar studien frågor om hur svenska true crime-produktioner navigerar gränsen mellan journalistik och underhållning.

7 Referenser

- Alvehus, J. (2023). *Skrivprocessen i samhällsvetenskap*. Studentlitteratur.
- Alvesson, M., & Torhell, S.-E. (2011). *Intervjuer : genomförande, tolkning och reflexivitet* (1. uppl.). Liber.
- Alvinus, A., Borglund, A., & Larsson, G. (2023). *Tematisk analys : din handbok till fascinerande vetenskap* (Upplaga 1). Studentlitteratur.
- Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser* (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Boling, K. S. (2019). *True crime podcasting: Journalism, justice, or entertainment?* *Radio Journal: International Studies in Broadcast & Audio Media*, 17(2), 159–176. https://doi.org/10.1386/rjao_00003_1
- Boling, K. S., & Hull, K. (2018). *Undisclosed information—Serial is my favorite murder: Examining motivations in the true crime podcast audience.* *Journal of Radio & Audio Media*, 25(1), 92–108. <https://doi.org/10.1080/19376529.2017.1370713>
- Bryman, A., Nilsson, B., Clark, T., Foster, L., & Sloan, L. (2025). *Samhällsvetenskapliga metoder* (Upplaga 4). Liber.
- Bryman, A (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (upplaga 3). Liber.
- Fourie, P. J. (2017). *Normative media theory in the digital media landscape.* *Communication*, 43(2), 109–129. <https://doi.org/10.1080/02500167.2017.1331927>
- Gemzøe, L. (2021). *Ethics, aesthetics and the politics of true crime: Three Nordic Kim Wall productions.* *Series – International Journal of TV Serial Narratives*, 7(2), 79–91. <https://doi.org/10.6092/issn.2421-454X/12483>
- Journalistförbundet. *Publicitetsregler. Hämtad 19 december 2025 från* <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/publicitetsregler>
- Thulesius, H. (2021) *Grounded Theory (Grundad teori)*. Klingberg & Hallberg (red.) *Kvalitativa metoder helt enkelt!* (s. 207–229). Studentlitteratur.
- Kylén, J.-A. (2004). *Att få svar: Intervju, enkät, observation*. Studentlitteratur.
- Linnéuniversitetet. (2024). *Information till studenter om GenerativAI*. Hämtad 19 november 2025 från <https://kursdesign.lnu.se/wp-content/uploads/2024/09/Info-till-student-om-GAI-sep-24.pdf>

Medieombudsmannen (2025). Publicitetsreglerna – grunden i det medieetiska systemet. Hämtad 14 november 2025 från <https://medieombudsmannen.se/det-har-ar-medieombudsmannen/publicitetsreglerna-grunden-i-det-medieetiska-systemet/>

Nationalencyklopedin (2025). *True crime*. Hämtad 29 december 2025 från <https://www-ne-se.proxy.lnu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/true-crime>. NE Nationalencyklopedin AB

Nerone, J. (2018). *Four theories of the press*. In *Oxford Research Encyclopedia of Communication*. Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/ACREFORE/9780190228613.013.815>

Närvänen, A.-L. (1999). När kvalitativa studier blir text. Studentlitteratur.

Poddtoppen. *Topplistor för poddar i Sverige*. Hämtad 4 december 2025 från <https://www.poddtoppen.se>

SOM-institutet. (2025). *Svenska medietrender 1995–2024*. Göteborgs universitet.
<https://www.gu.se/sites/default/files/2025-10/Svenska%20medietrender%201995-2024.pdf>

Trost, J., & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken* (5 uppl.). Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. (2024). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet. <https://www.vr.se>

Weber, I. (2024). *True crime media: The effects and ethical implications of sensationalism*. *Journal of Media Ethics*, 39(2), 59–72.
<https://journals.flvc.org/LHS/issue/view/6403/356>

Wigorts Yngvesson, S. (2006). *Den moraliska journalisten: En studie i journalistisk yrkesetik* (Doktorsavhandling, Teologiska högskolan Stockholm).

Bilagor

I detta avsnitt presenteras studiens bilagor.

Bilaga 1. Intervjuguide

Syftet med intervjun är att undersöka hur svenska producenter inom true crime resonerar kring etiska överväganden, ansvar och journalistiska ideal vid gestaltning av brott och personer. Intervjun är semistrukturerad, vilket innebär att frågornas ordning kan variera och följdfrågor kan ställas vid behov.

Bakgrund och yrkesroll

- Kan du berätta om din bakgrund och hur du började arbeta med true crime?
- Vilken roll har du i produktionen?

Val av fall och dramaturgi

- Kan du beskriva processen för hur ni väljer vilka fall eller berättelser ni arbetar med?
- På vilket sätt beaktas etiska riktlinjer i detta arbete, exempelvis pressetiska regler?
- hänsyn till brottsoffer och anhöriga
- undvikande av onödigt lidande
- namnpublicering
- utpekande av personer som inte är dömda
- hantering av färska eller särskilt känsliga fall
- Hur resonerar du kring användningen av dramaturgiska grepp i true crime-berättelser?

Journalistisk trovärdighet

- Hur tänker du kring journalistisk trovärdighet i arbetet med true crime?
- Kan du beskriva en situation där du upplevde en konflikt mellan en engagerande berättelse och korrekt journalistik? Hur hanterade du detta?

Etik, ansvar och hänsyn

- Hur resonerar du kring ansvar gentemot brottsoffer och anhöriga vid planering och produktion?

- Kan du ge exempel på ett etiskt dilemma du ställts inför i arbetet med true crime och hur du valde att hantera det?

Gestaltning av gärningspersoner och offer

- Hur tänker du kring hur gärningspersoner gestaltas i dina produktioner, exempelvis vad gäller namn, bakgrund och ålder?
- Hur resonerar du kring balansen mellan att beskriva brottet och att undvika att bidra till glorifiering?

Publiken som medskapare

- Kan du berätta om en situation där publikens reaktioner eller feedback påverkade ditt arbetssätt eller dina etiska överväganden?

Samhällsperspektiv och normativt ansvar

- Hur anser du att true crime påverkar publikens bild av brott, rättssystemet och rättvisa?
- Hur ser du på ditt ansvar som producent i ett bredare samhälleligt perspektiv?

Arbetsmiljö och interna riktlinjer

- Hur diskuteras frågor om etik och ansvar inom redaktionen eller produktionsteamet?

Genrens utveckling och avslutande reflektion

- Vilka etiska utmaningar ser du som mest centrala för true crime framöver?
- Är det något vi inte har berört som du anser är viktigt i diskussionen om etik, ansvar och true crime?

Bilaga 2: enkätguide

Följande enkät användes för att undersöka hur publiken resonerar kring journalistik, dramaturgi och etik i svenska true crime-produktioner. Enkäten genomfördes digitalt och besvarades anonymt.

Information om studien

Du tillfrågas om att delta i en enkät som är en del av en kandidatuppsats i medie- och kommunikationsvetenskap vid Linnéuniversitetet. Studien undersöker hur publiken resonerar kring journalistik, dramaturgi och etik i svenska true crime-produktioner. Dina svar bidrar till att öka förståelsen för vilka förväntningar publiken har på genren.

Ditt deltagande är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan att ange någon anledning. Du kan även välja att lämna enskilda frågor obesvarade.

Enkäten är helt anonym. Inga personuppgifter såsom namn, e-postadress eller IP-adress samlas in. Svaren behandlas endast på gruppnivå och kan inte härledas till enskilda individer.

Insamlad data används enbart för denna studie och behandlas i enlighet med Vetenskapsrådets forskningsetiska riktlinjer. Uppgifterna delas inte med tredje part och används inte i andra sammanhang.

Kontaktuppgifter

Vid frågor om studien, kontakta:
Ellen Malmsten (em223ra@student.lnu.se)
Clara Gürtler (cg223bb@student.lnu.se)

Enkätfrågor

1. Hur ofta tar du del av true crime-innehåll (exempelvis poddar, dokumentärer eller artiklar)?

Aldrig

Sällan

Ibland

Ofta

Mycket ofta

2. Vad brukar vara viktigast för dig när du tar del av true crime?

Faktaunderlag

Spänning

Inblick i rättsprocessen

Fokus på personer och relationer

Annat: _____

3. Hur upplever du balansen mellan fakta och dramaturgi i true crime-produktioner?

För mycket fokus på fakta

Mer fokus på fakta än dramaturgi

Balanserat

Mer fokus på dramaturgi än fakta

För mycket fokus på dramaturgi

Annat: _____

4. I vilken grad upplever du att etablerade medier följer pressetiska riktlinjer i true crime-produktioner? (Exempel på riktlinjer: hänsyn till brottsoffer och anhöriga, undvikande av onödigt lidande, försiktighet vid namnpublicering, återhållsamhet i känsliga fall.)

1 I mycket låg grad

2

3

4

5 I mycket hög grad

5. Hur tycker du att true crime bör hantera identifierande uppgifter om gärningspersoner (exempelvis namn eller bild)?

Mycket restriktivt

Ganska restriktivt

Varken restriktivt eller generöst

Ganska generöst

Mycket generöst

6. Hur tycker du att true crime bör hantera information om brottsoffer och anhöriga?

Mycket varsamt

Ganska varsamt

Varken varsamt eller detaljerat

Ganska detaljerat

Mycket detaljerat

7. I vilken grad upplever du att true crime-produktioner påverkar din syn på brott eller rättssystemet?

1 Inte alls

2

3

4

5 I mycket hög grad

8. Hur ofta söker du mer information om brott från andra källor (exempelvis Flashback eller YouTube)?

Aldrig

Sällan

Ibland

Ofta

Mycket ofta

9. Hur tydliga upplever du att true crime-produktioner är med att skilja mellan fakta och berättargrepp?

1 Mycket otydliga

2

3

4

5 Mycket tydliga

10. Hur skulle du beskriva din övergripande förväntning på true crime?

Främst journalistisk

Främst underhållande

En kombination av journalistik och underhållning

Osäker / ingen uppfattning

Bilaga 3: Informationsbrev

Du tillfrågas att delta i en studie som genomförs inom ramen för en kandidatuppsats i medie- och kommunikationsvetenskap vid Linnéuniversitetet. Studien undersöker hur svenska true crime-produktioner balanserar journalistisk trovärdighet och underhållningsvärde samt hur etiska överväganden hanteras i produktionen av innehållet. Syftet är att bidra med ökad kunskap om hur berättelser om verkliga människor framställs och vilka ansvarstaganden som görs i denna process.

Metod och genomförande

Studien baseras på kvalitativa, semistrukturerade intervjuer. Intervjun beräknas ta cirka 40–60 minuter och genomförs digitalt eller fysiskt, beroende på vad som passar dig bäst. Totalt kommer cirka 5–8 personer med professionell erfarenhet av true crime-produktioner eller närliggande mediarbete att intervjuas. Du tillfrågas eftersom din kompetens och erfarenhet bedöms vara relevant för studiens syfte.

Ditt deltagande

Under intervjun kommer du att få öppna frågor om din syn på genren, arbetsprocesser och etiska överväganden. Det finns inga kända risker med deltagandet. Om någon fråga upplevs som obekvämt har du rätt att avstå från att svara.

Intervjun kommer att spelas in i syfte att underlätta transkribering. Inspelningen används endast av forskarna och lagras enligt Vetenskapsrådets riktlinjer. Genom att delta i studien samtycker du till att intervjun spelas in.

Hantering av material och resultat

All insamlad data behandlas enligt Konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Endast vi som genomför studien samt vår handledare har tillgång till materialet. Dina svar kommer att anonymiseras i den färdiga uppsatsen, och inga namn eller andra identifierande uppgifter kommer att framgå. Enskilda citat kan komma att användas, men dessa kommer inte att kunna kopplas till dig som person. Materialet kommer endast användas för forskningsändamål och kommer inte att spridas eller användas i andra sammanhang.

Resultatet presenteras i form av ett examensarbete och kommer att publiceras i Linnéuniversitetets öppna arkiv. Du har möjlighet att ta del av den färdiga studien när den är klar.

Frivillighet

Ditt deltagande är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan att ange någon anledning. Ett avbrytande får inga negativa konsekvenser.

Ansvariga för studien

Ort och datum:
Kalmar, 2025-12-02

Studenter:
Ellen Malmsten
Clara Gürtler

Kandidatuppsats i medie- och kommunikationsvetenskap
Linnéuniversitetet

E-post:

em223ra@student.lnu.se

cg223bb@student.lnu.se

Bilaga 4 - Samtyckesblankett

Jag har tagit del av informationsbrevet om studien ”True crime-produktioner i Sverige” och har fått information om studiens syfte, genomförande och hur insamlat material kommer att användas.

Jag är medveten om att:

- Mitt deltagande är helt frivilligt
- Jag kan när som helst kan avbryta mitt deltagande utan att ange någon anledning
- Jag kan avstå från att besvara enskilda frågor
- Intervjun kommer att spelas in i syfte att underlätta transkribering
- Inspelat material endast kommer att användas av forskarna och lagras enligt Vetenskapsrådets riktlinjer
- Mina svar kommer att anonymiseras och att inga identifierande uppgifter kommer att framgå i den färdiga uppsatsen
- Enskilda citat kan komma att användas, men utan att kunna kopplas till mig som person

Jag samtycker härmed till att delta i studien och till att intervjun spelas in enligt ovanstående villkor.

Ort och datum: _____

Namnförtydligande: _____

Underskrift: _____

Ansvariga för studien

Ellen Malmsten
Clara Gürtler

Kandidatuppsats i medie- och kommunikationsvetenskap
Linnéuniversitetet

E-post:

em223ra@student.lnu.se

cg223bb@student.lnu.se